بنام خداوند جان و خرد

برنامه نویسی Erlang مدیریت فرایندهای توزیعشده و مقاوم در برابر خطا

مؤلف: آرمان شناور

arman.shenavar.erlang@gmail.com : آدرس ایمیل مؤلف

فهرست مطالب

معر في اين كتاب:Error! Bookmark not defined.
موارد گنجانده شده در این کتاب:Error! Bookmark not defined.
موضوعاتی که در این کتاب آورده نشده است: Error! Bookmark not defined.
در ادامه مواردی را که می تواند، موضوع کتاب های دیگری شود، بیان شده است: Error! Bookmark not .defined
فصل 1 : معرفي ارلنگ
1- آشنایی با ارلنگ
تاریخچه ارلنگ :
1-1 فرایند ها در ارلنگ :
2-1 مزايای استفاده از ارلنگ :
1-2-1 فرایند های مستقل از سیستم عامل:
2-2-1پردازش موازی (parallel processing):
3-2-1 همزمانی سبک وزن(concurrency):
4-2-4 داده تغيير ناپذير (immutable data):
5-2-1مزايای متغير تغيير ناپذير:
1-3 تطبيق الگو(pattern matching):
4-4 مقاومت در برابر خطا(fault-tolerant):
1-5 مقياس پذيرى (Scalability) :
6-1 توزيع شده (distributed):
7-1 تعويض داغ (Hot Swapping) :
8-1 بدون توقف :
9-1 اجتناب از حافظه اشتراکی :
1-10 ارلنگ بر ای چه کار های مناسب است :
11-11 نصب پوسته ارلنگی در ویندوز
14-11-2 نصب ارلنگ در سیستم عامل های Ubuntu/Debian – mac os – Free BSD و Fedora
3-11-1 نصب پلاگین ارلنگ در eclipse در ویندوز
1-12 تعدادی از فرمان های پوسته:
فصل 2 : مفاهيم اساس <u>ي</u>

2-2 اعداد صحيح:	
2-3 اعداد شناور و عملگر های ریاض	
2-4 تاپل ها tuples	
2-5 اتم ها :	
2-6 رشته ها:	
7-2 عملگر های مقایسه ای	
2-8 متغير	
9-2 ساختار های داده پیچیده	
2-10 تطبيق الكو	
2-11 متغیر بی اهمیت (یا اهمیت نده) don't care	
2-12 توابع	
2-13 بولين	
فصل 3 : ماڑول ہا و توابع	
33	
2-3 نام های رزرو شده	
fun 3-3 ها	
4-3 توابع	
3-5 ویژگی های ماژولی (module attribute)	
3-6 اعلان ()import- چیست ؟	
38export اعلان 3-7	
8-8 اعلان module اعلان	
9-3 اعلان compile	
3-10 ویژگی های تعریف شده توسط کاربر:	
فصل 4 : ماکرو ها ، map ها ، رکورد ها و فایل های include	
42macro 4-1	
1-1-4 ماکرو های از پیش تعریف شده ارانگ :	
2-1-4 جریان کنترلی در ماکرو ها:	
3-1-4 ماكرو ها و گارد ها:	
4-2 فايل های include:	
فرق بین include_libinclude	

47	:map 4-3
48	BIF 4-3-1 های map:
50	Record 4-4 ها:
50	4-4-1 چرا باید از رکورد ها استفاده کنیم؟
51	2-4-4 رکورد ها در عمل:
56	فصل 5 : لیست و مفاهیم لیستی:
مى كنيم:57	5-1 در ادامه توابع کاربردی تر ماژول list را معرفی
57	5-1-1 تابع lists:all
58	5-1-2 تابع lists:any
58	5-1-3 تابع lists:delete
58	5-1-4 تابع lists:droplast
58	5-1-5 تابع lists:duplicate
58	5-1-6 تابع lists:last
59	5-1-7 تابع lists:max
59	5-1-8 تابع lists:member عابع
59	5-1-9 تابع lists:min
59	5-1-10 تابع lists:merge
59	5-1-11 تابع lists:sort
60	5-1-12 تابع lists:reverse
60	5-1-13 تابع lists:sum
60	5-1-14 تابع lists:split
60	5-1-15 تابع lists:map
60	5-1-16lists:filter(Pred, List)
61	5-1-17 lists:foreach(F, List)
61	2-5 ترفند:
62	3-5 عملگر های ++ و
62	3-4 مفاهيم ليستى: (List Comprehensions)
68	فصل6: باینری ها:
68	1-6 باينرى ها
68	BIF 6-2 های ماژول erlang برای باینری ها:

59binary_to_atom(Binary
59binary_to_integer(Binary)
59 binary_to_list(Binary)
70bitstring_to_list(Bitstring)
70bit_size(Bitstring)
70byte_size(Bitstring)
70 split_binary(Bin, Pos
71term_to_binary(Term)
3-6 نوابع ماژول binary:
71 binary:at/2
71binary:compile_pattern/1
71binary:split/2
71::matches/2
71:match/2
72binary:copy/2
72 binary:first/1
72binary:last/1
72binary:part/3
4-6 گار دها بر ای باین <i>ر</i> ی
73is_binary/1
73is_bitstring/1
5-6 نحو بيتى:
74 Size
74TypeSpecifierList 6-6
74 Type
75 Signedness
75 Endianness
75 uni
7-6 مفاهیم باینری و عملگر های بیتی:
3-6 عملگر های بی ت ی:

77	9-6 استخراج بيتى:
78	فصل 7: ساختارهای if ، case ، guard و for
78	7-1 ساختار Case :
81	7-2 ساختار for
82	3-7 ساختار guard ها
	84 If 7-4
86	فصل 8: كار با فايل ها
86	8-1 ماژول file
90	8-2 ماژول io
92	3-8 تا اینجا یاد گرفتیم:
92	فصل9: ارتباط ارلنگ با زبان c
زبان ها دارد:	1-9 مکانیزم های که ارلنگ برای ارتباط با دیگر ز
92	1-1-9 ارلنگ توزیع شده
92	2-1-9 پورت ها
93	9-2 كتابخانه C
93	C Node 9-3
93	Linked-in Drivers 9-4
93(	(Native Implemented Functions) NIF 9-5
رنامه به زبان Erlang با استفاده از پورت 93	6-9 ارتباط یک برنامه خارجی به زبان C با یک بر
93	9-7 وظايف كد cmain:
96	9-8 کد کامل cmain.c :
98	9-9 وظايف كد cfunc1 :
98	10-9 كار با كامپايلر برنامه هاى C
98	9-11 ماژول ارلنگی erlang_prog:
98	open_port
99	21-9 ليست كردن پورت ها
99	13-9 بستن پورت
99	9-14 ارسال پیام به پورت
99	15-9 تغبير مالک پورت
100	9-16 توضيح قسمت ارلنگي پورت:

ىى	
103	1-11 معرفي انواع خطا :
103	2-10 انواع کلاس های خطا
105	3-10 مديريت خطا (Handling Errors)
105	گرفتن خطا با trycatch
تثنا ها	
107	3-10 انواع استثنائها:
رexit/1 استفاده می کنیم؟	6-10 چه زمانی از (error/1 , throw/1 ,
115	فصل 11: برنامه های همزمان
115	11-1 مفاهیم ضروری همزمانی:
116	
117	
120	
122	
122	12-1 ساخت گره:
127	
131	BIF 12-3 های کوکی:
131	4-12 ثبت فرایند ها در گره های دور:
انا	فصل 13: مدیریت خطا در فرایند های همزم
135	13-1 لينك كردن فرايند ها:
136	
140	
ک استثنا :	4-13 فرایند های سیستمی و به تله انداختن یـ
142	
T46 DETS و ETS	فصل 14: جدول ذخیره ترم های ارلنگی: TS
146	14-1 انواع جدول ها:
146	14-1-1 نكته ها:
146	14-1-2 استثنا ها :
146	3-1-14 توابع ماژول ETS:
152	:DETS 2-14

152	1-2-1معرفي ماڙول DETS:
152	2-2-14 توابع ماژول DETS:
156	فصل 15: پایگاه داده mnesia:
156	15-1 نقاط ضعف و قوت پایگاه داده mnesia:
156	1-1-1 نقاط ضعف:
156	2-1-15 نقاط قوت:
156	2-15 توابع معمول Mnesia:
160	. :(Query List Comprehension) QLC 15-3

فصل 1: معرفی ارلنگ

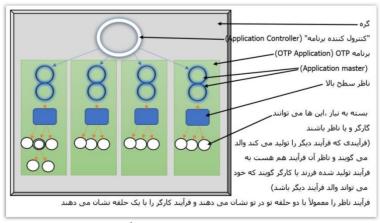
1- آشنایی با ارلنگ

ماد	نام انگیسی	نام فارسى
	vertical bar	میله عمودی
	double vertical bar	دو میله
^	tilde	علامت مَدَّک یا پیچ
	square brackets	براکت های مربع
#	hash	هش
	colon	كلون
<<>>>	double angled	براکت زاویه دار دوتایی یا
	brackets	نماد نحو باينري
_	underscore	خطزير
\$	Character notation	نشانه گذاری کار اکتر

جدول 1.1 : نام علائم

تاریخچه ارلنگ:

1-1 فرایند ها در ارلنگ:

تصویر 1.1: فرایند ها در یک گره

1-2 مزایای استفاده از ارلنگ:

فصل 1: معرفی ارلنگ

1-2-1 فرایند های مستقل از سیستم عامل:

2-2-1پردازش موازی (parallel processing):

2-3- همزمانی سبک وزن(concurrency):

1-2-4 داده تغيير ناپذير (immutable data):

مثال ارلنگى:

```
1. V1= # {s1=>1, s2=>2, s3=>3}.

2. #{s1=>1,s2=>2,s3=>3}

3. V1#{s3:=4}.

4. #{s1=>1,s2=>2,s3=>4}

5. V1.

6. #{s1=>1,s2=>2,s3=>3}

7. V2= V1#{s3:=4}.

8. #{s1=>1,s2=>2,s3=>4}

9. V2.

10. #{s1=>1,s2=>2,s3=>4}
```

2-5-1مزاياى متغير تغيير ناپذير:

1-3 تطبيق الكو(pattern matching):

```
1. sum([]) -> 0;
2. sum([N]) -> N;
3. sum([N | Ns]) -> N + sum(Ns).
```

1-4 مقاومت در برابر خطا(fault-tolerant):

```
جو آرمسترانگ در سال ۲۰۱۳ در مصاحبه با Rackspace اشاره میکند: «اگر در جاوا یک بار نوشته می شود و همیشه اجرا بار نوشته می شود و همه جا اجرا می شود، در ارلنگ یک بار نوشته می شود و همیشه اجرا می شود.»

ارلنگ/fa.wikipedia.org/wiki
```

- 1-5 مقياس پذيري (Scalability) :
  - 1-6 توزيع شده (distributed):
- 1-7 تعويض داغ (Hot Swapping) :
  - 8-1 بدون توقف:
  - 9-1 اجتناب از حافظه اشتراكى:
- 1-10 ارلنگ برای چه کارهای مناسب است:

:OTP

1-11 نصب پوسته ارلنگی در ویندوز

من از پوسته ارلنگ (Eshell) استفاده می کنم. برای نصب آن در ویندوز مراحل زیر را دنبال می کنید.

1: وارد آدرس اینترنتی https://www.erlang.org/downloads می شودید (مانند شکل زیر). سپس کلید Download Windows installer را کلید می کنید تا آخرین نسخه از آن دانلود شود و سپس مراحل نصب معمول را طی می کنید.

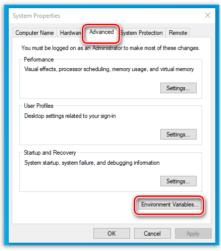
تصوير 1.2 : سايت erlang.org

 2: سـپس آیکون ار لنگ در دسـکتاپ نمایان می شـود رو ی آن کلیک کنید پنجره ای مانند زیر نشان داده می شود

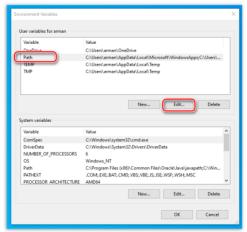
تصویر 1.3 : پوسته ارانگ در ویندوز

در اینجا <1 و مانند آن خط فرمان ار لنگی است که به ما می گوید آماده دریافت دستورات از ما است. بعد از اتمام دستورات باید حتماً نقطه گذاشته شود در غیر اینصورت ار لنگ فکر می کند که هنوز دستورات شما پایان نیافته است و پردازش را آغاز نمی کند.

نکته دیگر که باید به آن توجه شود آن است که اگر می خواهید erlang در محیط های مانند edit the system environment کار کند ، بعد از نصب ارلنگ باید به variables بروید ، سپس پنجره ای مانند تصویر زیر نمایان می شود. سپس از سربرگ Advanced کلید ... Advanced را کلیک کنید:

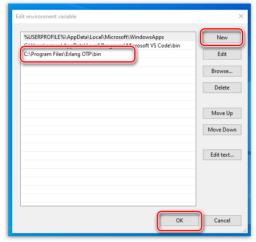

تصویر 1.4: پنجره تنظیمات سیستمی ویندوز سبس پنجره environment variables باز می شود و باید گزینه path را انتخاب کنید و سپس کلید ...edit را کلیک کنید :

تصوير 1.5 : پنجره environment variables

سـپس پنجره edit environment variables باز می شـود . در این پنجره باید نخسـت کلید New را کلیک کنید سپس آدرس پوشه bin در محل نصب erlang را وارد کنید مانند تصویر زیر ، سپس کلید ok را کلیک کنید.

تصویر 1.6: پنجره edit environment variables

1-11-2 نصب ارلنگ در سیستم عامل های Tedora و Ubuntu/Debian

Mac OS X: sudo port install erlang Linux: Ubuntu/Debian: sudo apt-get update sudo apt-get install erlang Fedora: sudo yum install erlang FreeBSD: sudo pkg install erlang

1-11-3 نصب پلاگین ارانگ در eclipse در ویندوز

برای نصب پلاگین ارلنگ در eclipse در ویندوز مراحل زیر را دنبال کنید:

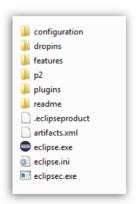
1: eclipse را از سایت https://www.eclipse.org/downloads دانلود کنید .

15

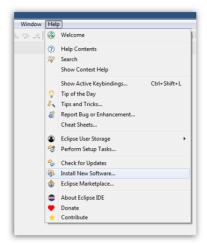
تصوير 1.7 : سايت www.eclipse.org

2: فایل فشرده را در جایی که می خواهید برنامه را اجرا کنید استخراج کنید چون (تا زمان نوشتن این کتاب) فایل نصبی وجود ندارد و فقط یک آرشیو است. محتوای آن چیزی شبیه به تصویر زیر است:

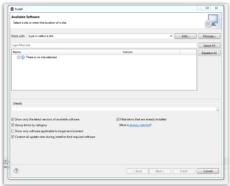
تصوير 1.8 : داير كتورى eclipse

3: بعد از اجرای برنامه، در منوی help گزینه Install New Software را انتخاب کنید:

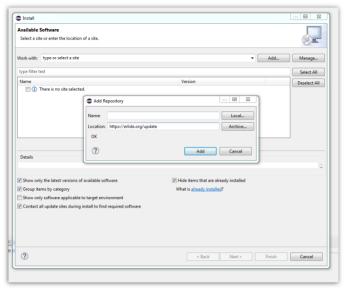

تصوير 1.9 : منوى help

4: پنجره زیر باز می شود

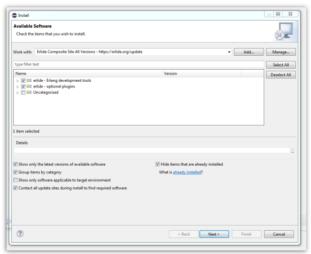

نصویر 1.10 : پنجره Install New Software در منوی Install New Software تصویر 2.10 : پنجره زیر باز می شـود و در قسـمت location عبارت add عبارت https://erlide.org/update

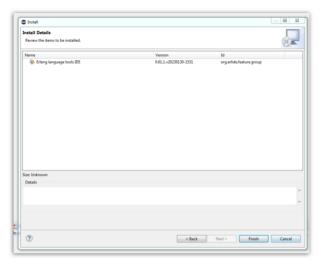
تصوير 1.11 : پنجره add repository

6:سپس پنجره زیر باز می شود که موارد تیک خورده را باید شما هم تیک بزنید سپس Next را کلیک کنید.

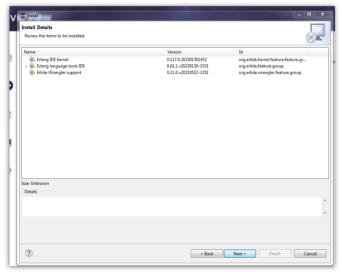

تصوير 1.12 : پنجره Install کليد

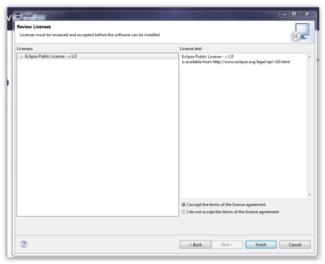
7: حال پنجره زیر نمایان می شود که باید finish را کلیک کنید.

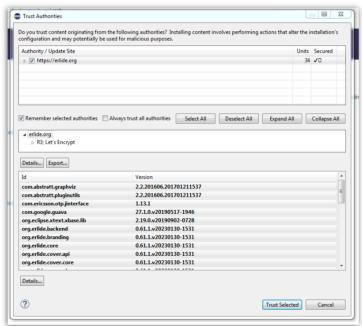
finish تصویر 1.13 : پنجره پنجره Install کلید اوی 8: پنجرا زیر ظاهر می شود که روی Next کلیک می کنید

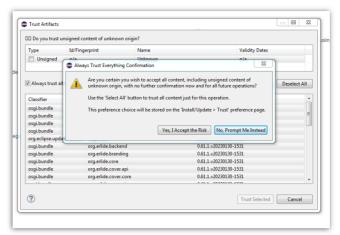
Install Details تصویر 1.14 : پنجره کلید رادیویی I accept... کلید رادیویی ینجره زیر کلید رادیویی

تصویر 1.15 : پنجره تصویر 1.15 : پنجره زیر کلید Trust selected را کلیک کنید.

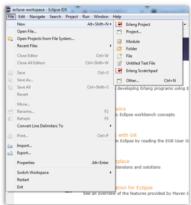

Trust authorities تصویر 1.16 : پنجره زیر ... , Yes , ... پنجره زیر ... , 1.16

تصوير 1.17 : پنجره Always Trust Everything Confirmation

12: یک بار برنامه را ببندی و دوباره باز کنید . شما موفق شدید!

تصوير 1.18: پايان نصب

1-12 تعدادی از فرمان های پوسته:

نصب ارلنگ و شروع آن را پیشتر گفتیم. حال کار با پوسته ؛ در ادامه فهرست فرمان های پوسته ای که در پوسته می توانید وارد کنید را آورده ایم.

توضيح	فرمان	#
یک خروج کنترل شده را به همراه دارد.	q().	.1

توقف بلادرنگ سيستم .	erlang:halt()	.2
به ابندای خط می پر د	ctrl+A	.3
به انتهای خط می پر د	Ctrl+E	.4
کاراکتر جاری را حذف می کند	Ctrl+D	.5
به کاراکتر جلوی می رود (با کلید های جهتی هم می شود)	Ctrl+F	.6
به کاراکتر قبلی می رود(با کلید های جهتی هم می شود)	Ctrl+B	.7

جدول 1.2 : فهرست فرمان های پوسته ای

بندد و این فرمن پوسته ای از تمام برنامه ها خارج می شود و تمام فایل های باز را می بندد و پایگاه داده را متوقف می کند. q() جانشین پوسته ای برای .(init:stop() است. اگر .() را هم در بوسته تاب کنید نتیجه مشایه دار د.

را هم در پوسته تآیپ کنید نتیجه مشابه دارد. آگری کار بستن پوسته و شروع مجدد آن است. در اگر چیزی در پوسته نتیجه خطا داد معمولاً بهترین کار بستن پوسته و شروع مجدد آن است. در پوسته نمی توانید هر چیزی را که در کد ماژول دیدید تایپ کنید . زیرا تمام کد وارد شده در ماژول عبارات محاسباتی نیستند بنابراین در پوسته ارلنگی درک نمی شوند.

3> -export([sum/2]).
** exception error: an error occurred when evaluating an arithmetic expression
 in operator '/'/2
 called as sum / 2

تصویر 1.19 : خطا در پوسته ارلنگی

در تصویر بالا برای نشان دادن اینکه نمی توان هر کدی در ماژول را در پوسته نوشت ، اعلان صادر کردن یک تابع را در پوسته نوشتم که پیام خطایی را نشان داد.

فصل 2: مفاهيم اساسى

BIF 2-1

2-2 اعداد صحيح:

```
1> 2#1000.
2> 4#1000.
64
3> 8#1000.
512
4> 10#1000.
1000
5> 16#1000.
4096
6> 32#1000.
32768
7> 64#1000.
* 2:1: illegal base '64'
7 > A = 16 # 553.
1363
8 > B = -16 # 553.
-1363
9> $1.
49
10> $A.
65
11> $a.
97
12> $2-1.
49
1> 1=2.
** exception error: no match of right hand side value 2
```

فصل 2 : مفاهيم اساسي

2-3 اعداد شناور و عملگر های ریاض

```
1> io_lib:format("~.3f", [123456.78e2]). "12345678.000"
```

```
23> io_lib:format("~.2f",[123456.2345678910e-5]).
"1.23"
24> io_lib:format("~.2f",[123456.2345678910e5]).
"12345623456.79"
```

عملگر	شرح عملگر	نوع ورودى	اولويت
+ X	+ X	375	1
- X	- X	775	1
X * Y	X * Y	775	2
X / Y	X/Y	775	2
bnot X	عملگر بیتی not (ورودی را یکی اضاف و سپس	عدد صحيح	2
	منفی می کند)		
X div Y	تقسيم صحيح	عدد صحيح	2
X rem Y	باقيمانده تقسيم	عدد صحيح	2
X band Y	عملگر بیتی and (اگر هر دو 1 بود جواب 1)	عدد صحيح	2
X + Y	X + Y	3 EC	3
X - Y	X - Y	375	3
X bor Y	عملگر بیتی or (اگر ورودی 0یــا1 بــاشــــــد ؛ اگر	عدد صحيح	3
	حداقل یکی 1 باشد جواب 1 می شود در غیر		
	اینصورت جواب 0 می شود)		
X bxor Y	عملگر بیتی xor اگر ورودی ها متفاوت بـاشــــد	عدد صحيح	3
	جواب 1 می شود در غیر اینصورت 0 می شود		
X bsl N	جایگاه بیتی X را N بیت به چپ می برد مثال در	عدد صحيح	3
	ادامه آمده است		
X bsr N	برعکس X bsl N است	عدد صحيح	3

جدول 2.1 : عملگر ها

مثال:

1> 1 **bsl** 1.

```
2> 2 bsl 1.

4

3> 2 bsl 2.

8

4> 2 bsl 3.

16
```

```
1> 2+3*4*5-6.
56
```

```
4> 2+3*4*(5-6).
-10
5> 12*(-1).
-12
```

```
1> -20.
                                8> 8-9.
-20
                                -1
2> 2*3.
                                9> 8+9.
                                17
3> 5/2.
                                10> 55-5.
2.5
                                50
4> bnot 5.
                                11> 1 bor 0.
-6
5> 5 div 2.
                                12> 1 bxor 0.
6> 5 rem 2.
                                13> 1 bxor 1.
7> 1 band 0.
                                14> 0 bxor 0.
```

فصل 2: مفاهیم اساسی

```
نکته : برای استفاده از مواردی مانند(* یا { یا ...) باید آنها را در علامت کوتیشن تکی یا دوتایی قرار دهید در غیر اینصورت پیام خطا دریافت می کنید.
```

```
2> M1={apple,1,orange,5}.
{apple,1,orange,5}
```

```
3> M2={buy,apple,1,orange,5}.
{buy,apple,1,orange,5}
```

```
4> M4={car,{name,porsche},{model,911},{body_style,coupe}}. {car,{name,porsche},{model,911},{body_style,coupe}}
```

نکته: بین اتم ها در تاپل نباید فاصله باشد؛ می توانید بجای فاصله از مورد دیگری مانند (_) استفاده کنید.

```
7> AtomX='1234-abcd'.
'1234-abcd'
8> TAtomX={AtomX}.
{'1234-abcd'}
9> StringX="1234=abcd".
"1234=abcd"
10> TStringX={StringX}.
{"1234=abcd"}
```

```
12> T1={arman,{from,iran}}.
{arman,{from,iran}}
13> {arman,{F,I}}=T1.
{arman,{from,iran}}
14> F.
from
15> I.
iran
```

مثال:

```
13> {arman,{_,I}}}=T1.
```

```
{arman,{from,iran}}
14> _.

* 1:1: variable '_' is unbound
```

2-5 اتم ها:

2-6 رشته ها:

```
1> A="abcde".
"abcde"
2> B='abcde'.
abcde
3> is_atom(A).
false
4> is_atom(B).
true
5> is_list(A).
true
6> is_list(B).
false
7 > [Q|W] = A.
"abcde"
8> O.
97
9> W.
"bcde"
10 > [E|R] = B.
** exception error: no match of right hand side value abcde
```

```
1> AT='abcde'.
abcde
2> is_atom(AT).
true
3> is_list(AT).
false
4> atom_to_list(AT).
```

فصل 2: مفاهیم اساسی

```
"abcde"

5> is_list(AT).
false

6> AL=atom_to_list(AT).
"abcde"

7> is_list(AL).
true
```

```
8> L="abcde".
"abcde"
9> A=list_to_atom(L).
abcde
```

```
10> $P.

80

11> $A.

65

12> $R.

82

13> $S.

83

14> [80,65,82,83].

"PARS"
```

2-7 عملگر های مقایسه ای

عملگر	مثال	نتيجه
==	5==10.	false
/=	5/=10.	true
<	5<10.	true
>	5>10.	false
>=	5>=10.	false
=:=	اگر ورود <i>ی</i> ها هم در نوع و هم در	true
	مقدار برابر باشند	
=/=	اگر ورود <i>ی</i> ها یا در نوع و یا در مقدار	true
	نامسا <i>وی</i> باشند	

جدول 2.2 : عملگر های مقایسه ای

```
1> 1/=1.
false
2> 1/=1.0.
false
3> 2/=1.0.
true
```

```
1> 1=/=1.
false
2> 1=/=1.0.
true
3> 1=/=2.
true
4> 1=/=2.0.
true
```

مثال:

```
1> 1=:=2.
false
2> 1=:=1.
true
3> 1=:=1.0.
false
4> a=:="A".
false
5> a=:=a.
true
6> a=:='A'.
false
7> "A"=:='A'.
false
```

2-8 متغير

```
مثال:
A یا Abc یا Apple_2
```

فصل 2 : مفاهیم اساسی

مثال:

```
1> A=5.
5
2> A=5+5.
** exception error: no match of right hand side value 10
3> A_2=A+5.
10
```

```
1> Z=1.

1
2> X=1.

1
3> Z=2.

** exception error: no match of right hand side value 2
4> f().
ok
5> Z=2.
2
6> X=2.
2
7> f(X).
ok
8> Z=3.

** exception error: no match of right hand side value 3
9> X=3.
3
```

9-2 ساختار های داده پیچیده

```
1> A_expression=
[shoping_list,{apple,5},{orange,3},{pear,6},{t_shirt,[{red,1},{blue,1}]}].
[shoping_list,
```

```
{apple,5},

{orange,3},

{pear,6},

{t_shirt,[{red,1},{blue,1}]}]
```

2-10 تطبيق الكو

مثال:

```
1 > A = 1.
1
2 > B = 1.0.
1.0
3> A=B.
** exception error: no match of right hand side value 1.0
4> [C|D]=[1,2,3,4].
[1,2,3,4]
5> C.
1
6> D.
[2,3,4]
9 > \{E_1, E_1, X\} = \{2, 2, 4\}.
{2,2,4}
10 > \{E \ 2,E \ 2,X\} = \{2,3,4\}.
** exception error: no match of right hand side value {2,3,4}
```

```
21> [A,B,C|D]=[1,2,3].
[1,2,3]
22> [A2,B2,C2,D2]=[1,2,3].
** exception error: no match of right hand side value [1,2,3]
23> D.
[]
```

2-11 متغير بي اهميت (يا اهميت نده) don't care

مثال:

```
7> Cars=[body_class,{'S500',sedan},{'BMW125i',hatchback}].
```

فصل 2 : مفاهیم اساسی

```
12> _b.
hatchback
13> _B.
'BMW125i'
```

2-12 توابع

```
name_of_function(آرگومان ها) ->
بدنه تابع
.
```

مثال:

```
sum1(Number1, Number2) -> Number1+ Number2.
```

```
name_of_function(_anythings) -> {error, invalid}.
```

2-13 بولين

```
1> false and true.
false
2> false or true.
True
3> false xor true.
```

```
true
4> not true.
false
```

```
3> 1 band 0.
0

4> 1 and 0.
** exception error: bad argument
  in operator and/2
    called as 1 and 0

5> true and false.
false
```

فصل 3: ما رول ها و توابع

مواردی را که در این فصل درباره آنها صحبت می کنیم در ادامه آمده است:

- ماڙول ها
  - ه fun •
- توابع معمولي
- ویژگی های ماژولی (module attribute)
  - اعلان ()import-
    - اعلان export
    - اعلان module
    - اعلان compile
  - ویژگی های تعریف شده توسط کاربر

1-3 ما رول ها

```
12.-module(calculator).
13.-export([sum/1, mult/1, sub/1, div1/1]).
14.
15.
16.sum
            ({sum , A,B})
                           -> A+B.
           ({mult , A,B})
17. mult
                              -> A*B.
18. sub ({sub , A,B})
                               -> A-B.
19.
20. div1
            (\{div d, A,B\}) -> A/B;
21.div1
            ({div_a , A,B}) -> A div B.
```

اجازه دهید این ماژول را در پوسته آزمایش کنیم:

```
1> cd("e:").
e:/
ok
2> c(calculator).
{ok,calculator}
3> calculator:sum({sum,5,2}).
7
4> calculator:mult({mult,5,2}).
10
5> calculator:sub({sub,5,2}).
```

```
3
6> calculator:div1({div_d,5,2}).
2.5
7> calculator:div1({div_a,5,2}).
2
```

```
12.-module(calculator2).
13.-export([sum/3, mult/1, sub/1, div1/1]).
14.
15.
16.sum (sum2, A,B) -> A+B.
17.mult ({mult, A,B}) -> A*B.
18.sub ({sub, A,B}) -> A-B.
```

```
1> calculator2:sum(sum2,5,2).
7
```

```
20. div1 ({div_d, A,B}) -> A/B;
21. div1 ({div_a, A,B}) -> A div B.
```

```
6> calculator:div1({div_d,5,2}).
2.5
7> calculator:div1({div_a,5,2}).
2
```

2-3 نام های رزرو شده

after	and	andalso	band	begin	bnot	bor	bsl	bsr
bxor	case	catch	cond	div	end	fun	if	let
not	of	or	orelse	receive	rem	try	when	xor

جدول 3.1 : جدول كلمات كليدى در ارانگ

₩ fun 3-3

10

```
3> Myfun=fun(I)->(I+5) end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>
4> Myfun(4).
9

. توجه: کلمه end آخر خط 3 ممکن است فراموش شود که باعث خطا است
```

```
1> F1=fun(A,B)->(A*2)+(B*2) end.

#Fun<erl_eval.41.3316493>

2> F1(2,3).

10
```

عثال زير تقريباً مانند مثال بالا است اما چرا و كجا بايد از كد مثال پايين استفاده كنيم؟

3> F2= fun(A)->fun(B)->(A*2)+(B*2) end end.

#Fun<erl_eval.42.3316493>

4> F3=F2(2).

#Fun<erl_eval.42.3316493>

5> F3(3).

حال مثال پیچیده تر از fun ها که بسیار جالب است:

```
1>Shopping=fun({apple_p,Price,Number})->{apple,Price*Number};
1> ({orange_p,Price,Number})->{orange,Price*Number} end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>

2> F3=Shopping({orange_p,5,6}).
{orange,30}

3> F4=Shopping({orange_p,5,10}).
{orange,50}
```

```
    -module(fun_test).
    -export([test1/0, test2/0,sum/1]).
    -import(lists, [map/2]).
    4.
```

```
    test1() -> map(fun(X) -> X +1 end, [1,2,3,4,5]).
    test2() -> map(fun sum/1, [1,2,3,4,5]).
    sum(X) -> X +1.
```

```
1> c(fun_test).
{ok,fun_test}
2> fun_test:test1().
[2,3,4,5,6]
3> fun_test:test2().
[2,3,4,5,6]
```

4-3 توابع

3-5 ویژگی های ماژولی (module attribute)

```
-Tag(Value).
```

3-6 اعلان ()import- چيست ؟

```
    -module(calculator4).
    -export([calculator/1, start/0]).
    -import(io,[fwrite/2]).
    -import(sumx,[sum/1]).
    start() ->
    io:fwrite("data~p~n",[date()]),
    fwrite("data~p~n",[date()]).
    calculator({sum,A,B}) -> sum({sum,A,B});
    11.
    calculator({mult,A,B})-> multx:mult({mult,A,B});
    calculator({sub,A,B}) -> subx:sub({sub,A,B});
    calculator({div_d,A,B})-> divx:div1({div_d,A,B});
```

```
16. calculator(\{\text{div}_a, A, B\})-> divx:div1(\{\text{div}_a, A, B\}).
```

اجازه دهید این ماژول را در پوسته اجرا کنیم (با فرض آنکه آن را قبلاً کامپایل کردید- کامپایل را صفحه 56 و 57 دیدیم و به شکل فراخوانی (c(calculator4) در پوسته انجام می شود بعدا کامپایل را با جزئیات بیشتر در همین فصل خواهیم دید) در پوسته ارلنگ زیر ، در خط 1 ما وارد درایوی که ماژول کامپایل شده در آن است شدیم. در خط 2 ،تابع start را فراخوانی کردیم که نشان می دهد اگر نام ماژول تابع BIF (اکه ماژول (erlang) باشد در ماژولی که نوشته ایم، وارد کنیم یا وارد نکنیم خروجی یکسان است. این در خط 5 و 6 در این پوسته هم نوانده شده است. خط 3 و 4 هم فراخوانی توابع را نشان می دهد که قبلاً توضیح داده ایم.

```
1> cd("e:").
e:/
ok
2> calculator4:start().
data{2024,3,31}
data{2024,3,31}
ok
3> calculator4:calculator({sum,1,2}).
3
4> calculator4:calculator({div_d,5,2}).
2.5
5> date().
{2024,3,31}
6> erlang:date().
{2024,3,31}
```

```
1> c(divx).
{ok,divx}
2> c(multx).
{ok,multx}
3> c(subx).
{ok,subx}
4> c(sumx).
{ok,sumx}
5> c(calculator4).
{ok,calculator4}
```

```
%----- divx.erl
```

```
-module(divx).
-export([div1/1]).

div1({div_d, A,B}) -> A/B;
div1({div_a , A,B}) -> A div B.
```

```
%------subx.erl
-module(subx).
-export([sub/1]).

sub ({sub , A,B}) -> A-B.
```

```
%------ multx.erl
-module(multx).
-export([mult/1]).
mult({mult , A,B}) -> A*B.
```

```
%------sumx.erl
-module(sumx).
-export([sum/1]).

sum ({sum , A,B}) -> A+B.
%-------
```

3-7 اعلان export

```
-export([
Func_name_1/ArityX,
Func_name_2/ArityX,
Func_name_N/ArityX]).
```

3-8 اعلان 3-8

```
-module(mod_name)
```

3-9 اعلان compile

```
-compile(option1).
-compile([option1,...,optionN]).
```

مثال:

-compile([export_all,brief]).

```
c(module_name).
c(module_name, [option1,...,optionN]).
compile:file(module_name, [option1,...,optionN]).
```

```
نکته: ماژول compile تابعی غیر از file هم دارد اما ما فقط بعضی گزینه های کاربردی تابع file را توضیح می دهیم باقی موارد را در صفحه راهنمای compiler می توانید پیدا کنید . می توانید به آدرس نصب ارلنگ رفته و راهنمای این ماژول را در قالب html یا pdf پیدا کنید. مثال:
مثال: [Erlang OTP\lib\compiler-8.2.6.3\doc\pdf\compiler-8.2.6.3.pdf
```

Brief

```
-compile([export_all,brief]).
error_1().
```

```
1> c(c_1).
c_1.erl:6:10: syntax error before: '.'
% 6| error_1().
% | ^

c_1.erl:3:2: Warning: record first_record1 is unused
% 3| -record(first_record1, {a=aa1,b=11,c}).
% | ^

c_1.erl:5:2: Warning: export_all flag enabled - all functions will be exported
% 5| -compile([export_all,brief]).
% | ^
```

```
error
```

```
2> c(c_1).
c_1.erl:3:2: Warning: record first_record1 is unused
c_1.erl:5:2: Warning: export_all flag enabled - all functions will be
exported
{ok,c_1}
```

```
توجه: هشدار ها مانع كامپايل نمي شوند اما خطا ها مانع مي شوند.
```

compressed

debug_info

deterministic

مثال:

```
1> c(c_1).
...
{ok,c_1}
2> c_1:module_info(compile).
[{version,"8.2.6.3"},
{options,[debug_info]},
{source,"d:/c_1.erl"}]
3> c(c_1,deterministic).
...
{ok,c_1}
4> c_1:module_info(compile).
[{version,"8.2.6.3"}]
```

`p'

{outdir,Dir}

مثال:

```
1> c(c_1,{outdir,'d:/dir_x'}).
```

```
{i,Dir}
```

-vsn(TermVsn)

مثال:

```
-module(c_1).
-vsn([[vsn_div,2.1]]).
-vsn([[vsn_sum,3.4]]).
```

```
1> beam_lib:version(c_1).
{ok,{c_1,[[vsn_div,2.1],[vsn_sum,3.4]]}}
2> {F,{A,[[B,C],[D,E]]}}=beam_lib:version(c_1).
{ok,{c_1,[[vsn_div,2.1],[vsn_sum,3.4]]}}
3> {ok,{A_modname,[[vsn_div,C],[vsn_sum,E]]}}=
beam_lib:version(c_1).
{ok,{c_1,[[vsn_div,2.1],[vsn_sum,3.4]]}}
4> E.
3.4
```

3-10 ویژگی های تعریف شده توسط کاربر:

-Tagx (Value).

```
تعریف ارلنگ از اتم و ترم:
یک قطعه داده از هر نوع داده ای "ترم" نامیده می شود.
اتم یک لفظ (مجموعه نویسه)، یک ثابت با نام است. اگر با حروف کوچک شروع نشود یا دارای
نویسههای دیگری غیر از حروف عددی، زیرخط (_) یا @ باشد، اتم باید در گیومههای تکی (')
قرار گیرد.
```

-attribute_prog({div1,sum1}).

```
فراخوانی در پوسته:
```

فصل 4 : ماكرو ها ، map ها ، ركورد ها و فايل هاى include

macro 4-1

```
    -define(Const, Replacement).
    -define(Func(Var1,...,VarN), Replacement).
```

```
macros_1.erl
%-----test1
1. -define(cast, 100).
2. test1()->io:format("~p~n",[?cast]).
```

```
1> c(macros_1).
{ok,macros_1}
2> macros_1:test1().
100
ok
```

```
3> c(macros_1,['P']).

** Warning: No object file created - nothing loaded **
ok
```

```
macros_1.P
1. test1() ->
2. io:format("~p~n", [100]).
```

```
Macros_1.erl
%-----test2

1. -define(sum(A,B), A+B).

2. test2()->
3. A=?sum(10,2),
4. io:format("~p~n",[A]).
```

```
4> macros_1:test2().
12
ok
```

```
macros_1.P

test2() ->

A = 10 + 2,

io:format("~p~n", [A]).
```

مثال:

Macros 1.erl

- 1. $-define(v(AA),io:format("\sim s = \sim s \sim n",[??AA,AA])).$
- 2. test3() -> ?v(is_atom(hi)).

```
5> macros_1:test3().
is_atom ( hi ) = true
ok
```

```
Macros_1.P
test3() ->
io:format("~s = ~s~n", ["is_atom ( hi )", is_atom(hi)]).
```

1-1-4 ماكرو هاى از پيش تعريف شده ارلنگ:

```
Macros_1.erl

1. test4()->

2. A=?MODULE_STRING,

3. B='?MODULE_STRING',

4. do(A,B),

5. A1=?MODULE,

6. B1='?MODULE',

7. do(A1,B1),

8. A2=list_to_atom(?FILE),

9. B2='?FILE',

10.do(A2,B2),
```

```
11.A3=?LINE,
12.B3='?LINE',
13.do(A3,B3),
14.A4=?MACHINE,
15.B4='?MACHINE',
16.do(A4,B4),
17.A5=?FUNCTION NAME,
18.B5='?FUNCTION NAME',
19.do(A5,B5),
20.A6=?FUNCTION ARITY,
21.B6='?FUNCTION_ARITY',
22.do(A6,B6),
23.A7=?OTP_RELEASE,
24.B7='?OTP RELEASE',
25.do(A7,B7).
26.do(A,B)->
27.io:fwrite("\simn \simw=\simw \simn",[B,A]).
```

```
6> macros_1:test4().

'?MODULE_STRING'=[109,97,99,114,111,115,95,49]

'?MODULE'=macros_1

'?FILE'='macros_1.erl'

'?LINE'=36

'?MACHINE'='BEAM'

'?FUNCTION_NAME'=test4

'?FUNCTION_ARITY'=0

'?OTP_RELEASE'=25
ok
```

2-1-4 جریان کنترلی در ماکرو ها:

```
1. -ifdef(M1).
```

```
    -define(M2 ...).
    -else.
    -define(M3 ...).
    -endif.
```

```
Macros_1.erl

1. %------test5= ifdef & else & define & endif

2. -ifdef(sum).

3. -define(if_sum(N), io:format(" defined :~p ~n",[N])).

4. -else.

5. -define(if_sum(N), not_defined).

6. -endif.

7. test5() ->

8. ?if_sum(1).
```

```
7> macros_1:test5().
defined :1
ok
```

```
Macros_1.erl

1. %------test6= ifndef

2. -ifndef(sum1).

3. -define(if_sum1(N), io:format("defined :~p ~n",[N])).

4. -else.

5. -define(if_sum1(N), not_defined).

6. -endif.

7. test6() ->

8. ?if_sum1(2).
```

```
8> macros_1:test6().
defined :2
ok
```

```
Macros_1.erl
1. -define(if_sum2(N), io:format("if_sum2 :~p ~n",[N])).
2. -undef(if_sum2).
3. -ifndef(if_sum2).
4. -define(if_sum3(N), io:format("Macro if_sum2 is not defined :~p ~n",[N])).
5. -else.
6. -define(if_sum3(N), 'macro_(if_sum2)_is_defined').
7. -endif.
8. test7() ->
9. ?if_sum3(3).
```

```
9> macros_1:test7().
Macro if_sum2 is not defined :3
ok
```

3-1-4 ماكرو ها و گارد ها:

```
macros_1.erl
%-----test8= guards-macros

1. -define(atom_x(X),is_atom(X)).

2. test8(X) when ?atom_x(X) -> true_x;

3. test8(_X) -> false_x.
```

4-2 فايل هاى include:

```
-include("File.hrl").
-include_lib("File.hrl").
```

```
-include("directory_x/r3.hr1").
```

فرق بین include_lib-و

```
-include_lib("File.hrl").
یک مثال:
```

-include_lib("kernel/include/ logger.hrl").

```
1> code:lib_dir(kernel).
"c:/Program Files/Erlang OTP/lib/kernel-8.5.4.1"
```

:map 4-3

#{Key1=>value1, key2=>value2, ...}.

الگوهای آن مانند مورد زیر است:

(NewOrOldKey=>NewValue) يا (OldKey:=NewValue)

```
1> A=#{ali_1=>88}.
#{ali_1 => 88}

2> B=A#{ali1:=99}.
** exception error: bad key: ali1
    in function maps:update/3
        called as maps:update(ali1,99,#{ali_1 => 88})
        *** argument 3: not a map
    in call from erl_eval:'-expr/6-fun-0-'/2 (erl_eval.erl, line 309)
    in call from lists:foldl/3 (lists.erl, line 1350)

3> B=A#{ali1=>99}.
#{ali1 => 99,ali_1 => 88}
```

به مثال های زیر توجه کنید:

```
1> #{a=>1,b=>2,c=>3}.

#{a => 1,b => 2,c => 3}

2> A=#{a=>1,b=>2,c=>3}.

#{a => 1,b => 2,c => 3}.

#{a => 1,b => 2,c => 3}

3> B=A#{a=>1,b=>2,c=>4,d=>4}.

#{a => 1,b => 2,c => 4,d => 4}

4> C=A#{a=>1,b=>2,c=>4,d:=4}.

** exception error: bad key: d
    in function maps:update/3
        called as maps:update(d,4,#{a => 1,b => 2,c => 4})
        *** argument 3: not a map
    in call from erl_eval:'-expr/6-fun-0-'/2 (erl_eval.erl, line 309)
    in call from lists:foldl_1/3 (lists.erl, line 1355)

5> D=A#{a=>1,b=>2,c:=5}.

#{a => 1,b => 2,c => 5}
```

```
1> A=#{ {a,b}=>1 }.

#{{a,b} => 1}

2> B=#{ [c,d]=>2 }.

#{[c,d] => 2}

3> C=#{5=>6}.

#{5 => 6}

4> D=#{a5=>6}.

#{a5 => 6}
```

```
نكته: كليد هاى يك map به طور خودكار مرتب مى شوند. مثال:
1> E=#{c=>1,d=>3,a=>5,b=>9}.
#{a => 5,b => 9,c => 1,d => 3}
```

```
نام مپی که کلید و مقدار مورد نظر در آن است = \{ نام متغیر جدید =: نام فیلد مورد نظر \}#
```

```
1> M1=#{k1=>a,k2=>b,k3=>c}.

#{k1 => a,k2 => b,k3 => c}

2> #{k2:=R}=M1.

#{k1 => a,k2 => b,k3 => c}

3> R.

b
```

BIF 4-3-1 های

```
1> Map2=#{key_1=>val_1, key_2=>val_2, key_3=>val_3, key_4=>val_4 }.

#{key_1 => val_1,key_2 => val_2,key_3 => val_3,key_4 => val_4}

2> L1= maps:to_list(Map2).

[{key_1,val_1},{key_2,val_2},{key_3,val_3},{key_4,val_4}]
```

```
3> erlang:is_map(Map2).
true
```

```
4> Map3=maps:from_list(L1).
#{key_1 => val_1,key_2 => val_2,key_3 => val_3,key_4 => val_4}
```

برای دانستن اندازه یک map از BIF زیر استفاده می کنیم: 5> erlang:map size(Map2). برای دانستن آنکه یک کلید خاص در map هست یا خیر از BIF زیر استفاده می کنیم: 6> maps:is key(key 1, Map2). true 7> maps:is key(key x, Map2). false برای پیدا کردن مقدار یک کلید در یک map خاص از BIF زیر استفاده می کنیم: 8> maps:get(key 1, Map2). val 1 نکته : اگر کلید اشتباه باشد خطای استثنا(exception error) در یافت می کنید نه اتم false: 9> maps:get(key x, Map2). ** exception error: bad key: key x in function maps:get/2 called as maps:get(key x, $\#\{\text{key 1} => \text{ val 1,key 2} => \text{ val 2,key 3} =>$ val 3, kev 4 => val 4*** argument 1: not present in map BIF بعدی هم مقدار یک کلید را بیدا می کند اما اگر کلید را اشتباه وارد کنیم خطای استثنا نمی دهد بلکه فقط اتم error را بر می گر داند: 10> maps:find(key 1, Map2). {ok,val_1} 11> maps:find(key x, Map2). error اگر بخواهیم کلید های یک map را پیدا کنیم از BIF زیر استفاده می کنیم: 12> maps:keys(Map2). [key_1,key_2,key_3,key_4] اگر بخو اهیم فقط یک کلید را از یک map حذف کنیم از maps:remove/2 ، BIF استفاده مي كنيم: 13> Map2. $\#\{\text{key}_1 => \text{val}_1, \text{key}_2 => \text{val}_2, \text{key}_3 => \text{val}_3, \text{key}_4 => \text{val}_4\}$ 14> Map4=maps:remove(key_1, Map2). $\#\{\text{key}_2 => \text{val}_2, \text{key}_3 => \text{val}_3, \text{key}_4 => \text{val}_4\}$

```
15> Map2.
\#\{\text{key } 1 => \text{val } 1, \text{key } 2 => \text{val } 2, \text{key } 3 => \text{val } 3, \text{key } 4 => \text{val } 4\}
16> Map4.
\#\{\text{key 2} => \text{val 2,key 3} => \text{val 3,key 4} => \text{val 4}\}
      اگر بخو اهیم جند کلید و مقدار آنها از map حذف شود آنگاه از BIF زیر استفاده می کنیم:
17> maps:without([key 1,key 2],Map2).
\#\{\text{key 3} => \text{val 3,key 4} => \text{val 4}\}
           اگر بخواهیم دو map را ادغام کنیم، از maps:merge/2 ، BIF استفاده می کنیم:
18> Map1.
\#\{a => 2\}
19> Map2.
\#\{\text{key } 1 => \text{val } 1, \text{key } 2 => \text{val } 2, \text{key } 3 => \text{val } 3, \text{key } 4 => \text{val } 4\}
20> Map5=maps:merge(Map1,Map2).
 \#\{a => 2, \text{key } 1 => \text{val } 1, \text{key } 2 => \text{val } 2, \text{key } 3 => \text{val } 3,
 kev 4 => val 4
 21> Map5.
 \#\{a => 2, \text{key } 1 => \text{val } 1, \text{key } 2 => \text{val } 2, \text{key } 3 => \text{val } 3,
 kev 4 => val_4
                   اگر فقط مقادیر کلید های یک map را بخواهیم از BIF زیر استفاده می کنیم:
22> maps:values(Map2).
[val 1,val 2,val 3,val 4]
```

:4 Record 4-4

```
-record(Name_of_record, {
   key_1=val_1,
   key_2=val_2,
   key_3=val_3,
   key_4
   }).
```

1-4-4 چرا باید از رکورد ها استفاده کنیم؟

2-4-4 ركورد ها در عمل:

```
r1.hrl
-record(r1, {a=aa, b=bb, c=cc, d=dd}).
-record(r2, {e=ee, f=ff, q=qq, h=hh}).
-record(r3, {'[l=ll]'}).
-record(r4, {k}).
             در ادامه قصد داریم با فایل هدر بالا که شامل 4 رکور د است در بوسته کار کنیم:
1> cd("d:").
d:/
ok
2> rr("r1.hrl").
[r1,r2,r3,r4]
3> #r1{}.
\#r1\{a = aa,b = bb,c = cc,d = dd\}
4 > N1 = \#r1\{a = bb\}.
\#r1\{a = bb, b = bb, c = cc, d = dd\}
5 > N2 = N1 # r1 \{c = bb\}.
\#r1\{a = bb,b = bb,c = bb,d = dd\}
6 > N3 = N1 # r1 \{ d = bb \}.
\#r1\{a = bb, b = bb, c = cc, d = bb\}
7> N3.
\#r1\{a = bb, b = bb, c = cc, d = bb\}
```

```
8> N5=#r1{a=11,b=22,c=33,d=44}.

#r1{a = 11,b = 22,c = 33,d = 44}

9> #r1{d=Ad1,c=Bc1}=N5.

#r1{a = 11,b = 22,c = 33,d = 44}

10> Ad1.

44

11> Bc1.

33

12> N5 # r1.b.
```

```
دستور ()rr
```

```
دستور ()rd
```

```
1> rd (name_record,{a=1,b=2}).
name_record
```

```
دستور ()rl
```

```
2> rl().
-record('1r',{a = aa2, b = bb, c = cc, d = dd}).
-record(name_record,{a = 1, b = 2}).
...
-record(r44,{a = aa2, b = bb, c = cc, d = dd}).
ok
```

دستور (**/rf**

```
3> rf().
П
4> rl().
Ok
5 > rd (name\_record, \{a=1,b=2\}).
name record
6> rd (name_record2,{a2=1,b2=2}).
name record2
7> rd (name_record3,{a3=1,b3=2}).
name record3
8> rl().
-record(name_record,\{a = 1, b = 2\}).
-record(name\_record2,{a2 = 1, b2 = 2}).
-record(name\_record3,{a3 = 1, b3 = 2}).
ok
9> rf(name record2).
ok
```

```
10> rl().
-record(name_record,{a = 1, b = 2}).
-record(name_record3,{a3 = 1, b3 = 2}).
ok
```

```
1> rr("r1.hrl").
[r1,r2,r3,r4]
2> record_info(size,r3).
2
3> record_info(fields,r1).
[a,b,c,d]
```

```
    -module(record_1).
    -export([test_a/0]).
    -record(first_record, {a=aa1,b=11,c}).
    new_record_1() ->
    #first_record{a="aa2", b=22,c=cc2}.
    print_r(#first_record{a=A,b=B,c=C}) ->
    io:format("a:~p b:~p c:~p ~n", [A,B,C]).
    test_a() ->
    print_r(new_record_1()).
```

```
    -module(record_1_include).
    -export([test_a/0]).
    -include("r3.hrl").
    %-record(first_record, {a=aa1,b=11,c}).
    new_record_1() ->
    #first_record{a="aa2", b=22,c=cc2}.
    print_r(#first_record{a=A,b=B,c=C}) ->
    io:format("a:~p b:~p c:~p ~n", [A,B,C]).
    test_a() ->
    print_r(new_record_1()).
```

```
r3.hrl
-record(first_record, {a=aa1,b=11,c}).
```

```
1> c(record_1).
{ok,record_1}
2> record_1:test_a().
a:"aa2" b:22 c:cc2
ok
3> c(record_1_include).
{ok,record_1_include}
4> record_1_include:test_a().
a:"aa2" b:22 c:cc2
```

```
8. #first record{a="aa2", b=22,c=cc2}.
9.
10. edit record 1(\#first record\{a=A,b=B\} = New record 2)
                                                                 when
   A=="aa2" ->
11. New record 2#first record{b=B+6,c=cc3}.
12.
13. edit record 2(#first record{a=A,b=B}) when A=="aa2" ->
14. [B+10,A].
15.
16. %--
17. print r(#first record{a=A,b=B,c=C}) ->
18.io:format("a:~p b:~p c:~p ~n", [A,B,C]).
19.
20. print e([B,A]) \rightarrow
21.io:format("b:~p a:~p ~n", [B,A]).
22.
23.%---
24.test a() ->
25. print r(#first record{a="aa22", b=22,c=cc2}).
26.test b() ->
27. print r(edit record 1(new record 1())).
28.test c() ->
29. print_e(edit_record_2(new_record_1())).
30.
```

```
7. new_record_1() ->
8. #first_record{a="aa2", b=22,c=cc2}.
```

```
    10. edit_record_1(#first_record{a=A,b=B} = New_record_2) when A=="aa2" ->
    11. New_record_2#first_record{b=B+6,c=cc3}.
```

```
26. test_b() ->
27. print_r(edit_record_1(new_record_1())).
```

```
13.edit_record_2(#first_record{a=A,b=B}) when A=="aa2" -> 14.[B+10,A].
```

```
20.print_e([B,A]) ->
21.io:format("b:~p a:~p ~n", [B,A]).
```

```
28.test_c() ->
29.print_e(edit_record_2(new_record_1())).
```

فصل 5: ليست و مفاهيم ليستى:

مثال:

```
1> L1=[1234,abcd,[point,p1],{apple,5}].
[1234,abcd,[point,p1],{apple,5}]
```

مثال:

```
2> L2=[65,66,67].

"ABC"

3> L3=[651,661,671].

[651,661,671]
```

```
4> L2=[65,66,67].
"ABC"
5> io:format("~w~n",[L2]).
[65,66,67]
ok
```

```
1> List=[a,b,c,d].
[a,b,c,d]
2> [Head_1|Tail_1]=List.
[a,b,c,d]
```

```
3> Head_1.
a
4> Tail_1.
[b,c,d]
```

```
1> List_5=[a,b,c,d].
[a,b,c,d]
2> [Head_1,Head_2|Tail_1]=List_5.
[a,b,c,d]
3> Head_1.
a
4> Head_2.
b
5> Tail_1.
[c,d]
```

```
5> List=[a,b,c,d,e|f].
** exception error: no match of right hand side value
[a,b,c,d,e|f]
```

مثال هایی برای مشاهده خطاها و موفقیت ها در افزودن عنصر جدید به یک لیست:

```
4> List=[a,b,c,d].
[a,b,c,d]
%------
6> List_2=[List|e].
[[a,b,c,d]|e]
7> List_3=[e|List|e].
* 1:15: syntax error before: '|'
7> List_3=[e|List].
[e,a,b,c,d]
8> List_4=[List,e].
[[a,b,c,d],e]
```

1-5 در ادامه توابع کاربردی تر ماژول list را معرفی می کنیم:

5-1-1 تابع lists:all

```
مثال.
```

```
1>List_1=[2,4,6,8,10],
1> Only_even_numbers= fun (Number_x) -> Number_x rem 2==0
end ,
1>Result=
lists:all(Only_even_numbers,List_1).
true
```

5-1-2 تابع Iists:any

مثال:

```
2> List_2 = [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10],
2> Any_even_numbers=
fun(Number_x) -> Number_x rem 2==0 end,
2>Result= lists:any(Any_even_numbers,List_2).
true
```

5-1-3 تابع Iists:delete

مثال:

```
3> List_2=[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10],
3> List_3=lists:delete(9,List_2).
[1,2,3,4,5,6,7,8,10]
```

5-1-4 تابع Iists:droplast

. 11:

```
4> List_1=[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10],
4> List_2=lists:droplast(List_1).
[1,2,3,4,5,6,7,8,9]
```

5-1-5 تابع 5-1-5

مثال:

```
1> L1=lists:duplicate(3,5).
[5,5,5]
```

5-1-6 تابع lists:last

مثال:

```
1> List_1=[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10],
1> L2=lists:last(List_1).
```

10

5-1-7 تابع Iists:max

ىثال

```
1> List_1=[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10].
[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10]
2> List_2=lists:max(List_1).
100
```

5-1-8 تابع 5-1-8

```
1> List_1=[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10].
[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10]
2> List_2=lists:member(100,List_1).
true
3> List_3=lists:member(200,List_1).
false
```

5-1-9 تابع lists:min

```
1> List_1=[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10].
[100,2,3,4,5,6,7,8,9,10]
2> L2=lists:min(List_1).
2
```

5-1-10 تابع lists:merge

مثال:

```
1> R=[1,2,5].
[1,2,5]
2> lists:merge([[1],[r],[R],["R"],[3],[2]]).
[1,2,3,r,[1,2,5],"R"]
```

5-1-11 تابع lists:sort

```
1> L=[1,3,5,7,9,2,4,6,8].
[1,3,5,7,9,2,4,6,8]
2> lists:sort(L).
[1,2,3,4,5,6,7,8,9]
```

5-1-12 تابع Iists:reverse

```
1> L=[1,2,3,4,5].
[1,2,3,4,5]
2> lists:reverse(L).
[5,4,3,2,1]
```

5-1-13 تابع lists:sum

```
1> L=[1,2,3,4,5].
[1,2,3,4,5]
2> lists:sum(L).
15
```

5-1-14 تابع lists:split

```
1> lists:split(4,[a,b,c,d,e]).
{[a,b,c,d],[e]}
2> lists:split(2,[a,b,c,d,e]).
{[a,b],[c,d,e]}
```

5-1-15 تابع lists:map

lists:filter(Pred, List) 5-1-16

```
1> F=fun(X) -> X > 10 end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>
```

```
2> List=[11,21,31,41,5,6,7,8,9].
[11,21,31,41,5,6,7,8,9]

3> lists:filter(F, List).
[11,21,31,41]
```

lists:foreach(F, List) 5-1-17

مثال:

```
1> List=[11,21,31,41,5,6,7,8,9].
[11,21,31,41,5,6,7,8,9]
2> F3=fun(X) ->Z=X*2, io:format("~p~n", [Z]) end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>
3> lists:foreach(F3, List).
22
42
62
82
10
12
14
16
18
ok
```

حال همین مورد را بدون تابع io:format اجرا می کنیم:

```
1> List=[11,21,31,41,5,6,7,8,9].
[11,21,31,41,5,6,7,8,9]
2> F4=fun(X) ->Z=X*2 end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>
3> lists: (F4, List).
ok
```

2-5 ترفند:

مثال:

```
lists:foldl(Fun, Acc0, List).
```

در مستندات می گوید این تابع:

مثالی هم در مستندات است:

```
1> lists:foldl(fun(X, Sum) -> X + Sum end, 0, [1,2,3,4,5]).
15
2> lists:foldl(fun(X, Prod) -> X * Prod end, 1,
[1,2,3,4,5]).
120
```

```
foldl(F, Accu, List) when is_function(F, 2) ->
    case List of
        [Hd | Tail] -> foldl_1(F, F(Hd, Accu), Tail);
        [] -> Accu
    end.

foldl_1(F, Accu, [Hd | Tail]) ->
        foldl_1(F, F(Hd, Accu), Tail);
foldl_1(_F, Accu, []) ->
        Accu.
```

3-5 عملگر های ++ و - -

مثال:

```
2> [i]++[r,a]++[n].

[i,r,a,n]

3> [1,2,3,4]--[4,5].

[1,2,3]

4> ([1,2,3]--[1,6])--[2].

[3]

5> [1,2,3]--[1,6]--[2].

[2,3]
```

4-5 مفاهیم لیستی: (List Comprehensions)

```
17> List_1=[a,b,c,d,e].
[a,b,c,d,e]
18> [{[X2]++[X2]}||X2<-List_1].
[{[a,a]},{[b,b]},{[c,c]},{[d,d]},{[e,e]}]
19> lists:map(fun(L1)->{[L1]++[L1]}end,List_1).
```

```
[{[a,a]},{[b,b]},{[c,c]},{[d,d]},{[e,e]}]
```

```
1> List_1=[a,b,c,d,e].
[a,b,c,d,e]
2> F=fun(L1)->{[L1]++[L1]}end.
#Fun<erl_eval.42.3316493>
3> [F(L1)||L1<-List_1].
[{[a,a]},{[b,b]},{[c,c]},{[d,d]},{[e,e]}]</pre>
```

```
7> L2=[1,2,3,4].
[1,2,3,4]
8> L3=[2,3,4,5].
[2,3,4,5]
9> [B*A||A<-L2,B<-L3].
[2,3,4,5,4,6,8,10,6,9,12,15,8,12,16,20]
```

```
31> L6=[1,2].
[1,2]
32> L7=[a,b].
[a,b]
33> [{B,A*2}||A<-L6,B<-L7].
[{a,2},{b,2},{a,4},{b,4}]
```

```
-module(age1).
-export([age/1]).

age(ali) -> 1360;
age(reza) -> 1365;
age(armin) -> 1370;
age(hasan) -> 1375;
age(ahmad) -> 1380.
```

```
1> c(age1).
{ok,age1}
2> Now=[1402].
```

```
[1402]
3> People=[ali,hasan].
[ali,hasan]
4> [{P,N-age1:age(P)}||N<-Now,P<-People].
[{ali,42},{hasan,27}]
5> [{'name==>',P,'age==>',N-age1:age(P)}||
N<-Now,P<-People].
[{'name==>',ali,'age==>',42},
{'name==>',hasan,'age==>',27}]
```

```
-module(age2).
-export([sum_age/2]).

sum_age(People,Now)->
[{'name==>',P,'age==>',N-age1:age(P)}||N<-Now,P<-People].</pre>
```

```
1> c(age2).
{ok,age2}
2> age2:sum_age([ali],[1402]).
[{'name==>',ali,'age==>',42}]
3> Now1=[1402].
[1402]
4> People1=[ali,hasan].
[ali,hasan]
5> age2:sum_age(People1,Now1).
[{'name==>',ali,'age==>',42},
{'name==>',hasan,'age==>',27}]
```

```
6> age2:sum_age([People1],[Now1]).

** exception error: no function clause matching
age1:age([ali,hasan]) (age1.erl, line 4)
         in function age2:'-sum_age/2-lc$^1/1-1-'/4
(age2.erl, line 5)
```

[Expr || Qualifier1,...,QualifierN]

```
1> L1=[1,2,3,4].
[1,2,3,4]
2> [A||A<-L1].
[1,2,3,4]
3> [{A}||A<-L1].
[{1},{2},{3},{4}]
4> [[A]||A<-L1].
[[1],[2],[3],[4]]
5> [[A+1]||A<-L1].
[[2],[3],[4],[5]]
```

Pattern <- ListExpr

```
6> L5=[{1,2},{3,4},{5,6},{7,8},{9,0}].
[{1,2},{3,4},{5,6},{7,8},{9,0}]
7> [[A,B+2]||{A,B}<-L5].
[[1,4],[3,6],[5,8],[7,10],[9,2]]
```

```
1>D=[{ali,ahvaz,1328},{arman,ahvaz,1363},
    {reza,tehran,1363},{armin,tehran,1328},
    {hasan,yazd,1340},{ahmad,yazd,1350},
    {naser,shiraz,1340},{hamed,shiraz,1350}].

[{ali,ahvaz,1328},
    {arman,ahvaz,1363},
    {reza,tehran,1363},
    {armin,tehran,1328},
    {hasan,yazd,1340},
    {ahmad,yazd,1350},
    {naser,shiraz,1340},
    {hamed,shiraz,1350}]
```

```
2> [{"name:",Name}||{Name,City,Age}<-D].
[{"name:",ali},</pre>
```

```
{"name:",arman},
{"name:",reza},
{"name:",armin},
{"name:",hasan},
{"name:",ahmad},
{"name:",naser},
{"name:",hamed}]
```

```
3>[{[mr]++[Person], "age_shamsi=",Age, "age_miladi=",
Age+621}||{Person,City,Age}<-D].

[{[mr,ali], "age_shamsi=",1328, "age_miladi=",1949},
   {[mr,arman], "age_shamsi=",1363, "age_miladi=",1984},
   {[mr,reza], "age_shamsi=",1363, "age_miladi=",1984},
   {[mr,armin], "age_shamsi=",1328, "age_miladi=",1949},
   {[mr,hasan], "age_shamsi=",1340, "age_miladi=",1961},
   {[mr,naser], "age_shamsi=",1350, "age_miladi=",1971},
   {[mr,hamed], "age_shamsi=",1350, "age_miladi=",1971}]</pre>
```

```
4>[{"name:",Name,"age:",Age,"city:",City}||
{Name,City,Age}<-D,City/=ahvaz].

[{"name:",reza,"age:",1363,"city:",tehran},
{"name:",armin,"age:",1328,"city:",tehran},
{"name:",hasan,"age:",1340,"city:",yazd},
{"name:",ahmad,"age:",1350,"city:",yazd},
{"name:",naser,"age:",1340,"city:",shiraz},
{"name:",hamed,"age:",1350,"city:",shiraz}]</pre>
```

```
5>[{"name:",Name,"age:",Age,"city:",City}||
{Name,City,Age}<-D,Age==1363].

[{"name:",arman,"age:",1363,"city:",ahvaz},
    {"name:",reza,"age:",1363,"city:",tehran}]</pre>
```

```
6>[{[name],[name],[age],[Age],[city],
,[City]}||{Name,City,Age}<-D,Age==1363].

[{[name],[arman],[age],[1363],[city],[ahvaz]},
   {[name],[reza],[age],[1363],[city],[tehran]}]

7>[{[name]++[Name],[age]++[Age],[city]++[City]}||{Name,City,Age}<-D,Age==1363].

[{[name,arman],[age,1363],[city,ahvaz]},
   {[name,reza],[age,1363],[city,tehran]}]</pre>
```

```
8> [{[name:]++[Name],[age]++[Age],[city]++[City]} ||
{Name,City,Age}<-D,Age==1363].

* 4:9: syntax error before: ']'</pre>
```

```
1> [";",":","."].
[";",":","."]
2> [;].
* 2:2: syntax error before: ';'
2> [:].
* 1:2: syntax error before: ':'
2> [.].
* 1:2: syntax error before: '.'
```

فصل6: باينري ها:

```
1> A= <<1,2,3>>.
<<1,2,3>>
```

```
1> <<0>>>
</0>>
2> <<256>>. %% 256-256=0
<<0>>
3> <<512>>. %% 512 - (256*2) =0
<<0>>
4> <<1>>>
5> <<257>>. %% 257-256=1
<<1>>>
```

```
6> <<97,98,99>>.
<<"abc">>
```

```
7> <<"a,b,c">>.
  <<"a,b,c">>>
```

1-6 باينرى ها

مثال:

```
1> L1= [1,2,3,4,5].
[1,2,3,4,5]
2> erlang:list_to_binary(L1).
<<1,2,3,4,5>>
3> binary:list_to_bin(L1).
<<1,2,3,4,5>>
```

BIF 6-2 های ماژول erlang برای باینری ها:

binary_to_atom(Binary).

```
این BIF یک باینری می گیرد و معادل اتم آن را برمی گرداند.

1> B2= <<"a,b,c">>.

<"a,b,c">>

2> A1= binary_to_atom(B2).

'a,b,c'

3> B3= <<97,98,99>>.

<"abc">>

4> binary_to_atom(B3).

abc

5> B5= <<"97","98">>.

<"9798">>

6> binary_to_atom(B5).

'9798'

ightharpoonup at the second of the secon
```

```
7> atom_to_binary(A1). <<"a,b,c">>
```

binary_to_integer(Binary).

```
integer_to_binary(Integer).
binary_to_integer(Binary, Base).
```

مثال:

```
1> Int = binary_to_integer(<<"22">>).
22
2> Bin = integer_to_binary(Int).
<<"22">>>
3> Int2 = binary_to_integer(<<"f">>>,16). %% base (2~36)
15
```

binary_to_list(Binary).

```
binary_to_list(Binary).
binary_to_list(Binary, Start, Stop).
list_to_binary(List).
```

```
1> Bin1 = <<1,2,3,4,5>>.
<<1,2,3,4,5>>
2> L1= binary_to_list(Bin1).
[1,2,3,4,5]
3> B1= list_to_binary(L1).
<<1,2,3,4,5>>
4> L2= binary_to_list(Bin1,2,4).
[2,3,4]
```

bitstring_to_list(Bitstring).

```
1> Bit= list_to_bitstring("welcome").
<<"welcome">>
2> List1= bitstring_to_list(<<"welcome">>).
"welcome"
```

bit_size(Bitstring).

byte size(Bitstring).

```
1> bit_size(<<"welcome">>).
56
2> byte_size(<<"welcome">>).
7
```

split_binary(Bin, Pos)

```
1> {B1,B2}= split_binary(<<1,"1",2,2,3,4,5,6,7,8,9,10>>, 5). {<<1,49,2,2,3>>,<<4,5,6,7,8,9,10>>} 2> B1. <<1,49,2,2,3>> 3> B2. <<4,5,6,7,8,9,10>> 4> byte_size(B1). 5
```

term_to_binary(Term).

```
1> Term= "a,a,a".

"a,a,a"

2> Binary= term_to_binary(Term).

<<131,107,0,5,97,44,97,44,97>>

3> Term2= binary_to_term(Binary).

"a,a,a"
```

6-3 توابع ماژول binary:

binary:at/2

```
1> A= <<7,6,1,2,3,4,5>>.
<<7,6,1,2,3,4,5>>
2> binary:at(A, 1).
6
```

binary:compile_pattern/1

binary:split/2

```
1> Ref1= binary:compile_pattern(<<8,8,8,8>>).
{bm,#Ref<0.1878032878.3512598534.102254>}
2> Bin1 = <<1,2,3,4,8,8,8,8,5,6,7,8,9>>.
<<1,2,3,4,8,8,8,8,5,6,7,8,9>>
3> [A,B]= binary:split(Bin1,Ref1).
[<<1,2,3,4>>,<<5,6,7,8,9>>]
4> A.
<<1,2,3,4>>
5> B.
<<5,6,7,8,9>>
```

matches/2:

```
1> binary:matches(<<1,2,3,4,4,5,6,7,7,8,9>>, [<<4>>>,<7>>]). [{3,1},{4,1},{7,1},{8,1}]
```

match/2:

```
1> binary:match(<<1,2,3,4,4,5,6,7,7,8,9>>, [<<4>>>,<<7>>]). {3,1}
```

```
3> binary:match(<<1,2,3,3,3,5,6,6,7,8,9>>, [<<4>>>,<<7>>]). {8,1}
```

binary:copy/2

```
1> binary:copy(<<"hi_">>,3).
<<"hi_hi_hi_">>
```

binary:first/1

این تابع اولین بایت در مجموعه باینری را برمی گرداند. مثال:

```
1> binary:first(<<10,2,3>>).
10
```

binary:last/1

این تابع آخرین بایت در باینری را برمی گرداند. مثال:

```
1> binary:last(<<10,2,3>>).
```

binary:part/3

```
1> Bin = <<1,2,3,4,5,6,7,8,9,10>>.
<<1,2,3,4,5,6,7,8,9,10>>
2> binary:part(Bin, 4, 2).
<<5,6>>
3> binary:part(Bin, byte_size(Bin), -5).
<<6,7,8,9,10>>
```

در خط 3 مشخص می کند که می خواهیم 5 بایت آخر باینری برگردانده شود.

4-6 گاردها برای باینری

is_binary/1

```
1> B1= <<"a,1">>.
    <"a,1">>>
2> B2= "a,1".
    "a,1"
3> is_binary(B1).
true
4> is_binary(B2).
False
```

is_bitstring/1

```
1> Bitst= <<X:4>>.
<<3:4>>
2> is_bitstring(Bitst).
true
3> is_binary(Bitst).
false
```

5-6 نحو بيتى:

```
1> Bit_string1= <<1,2,65>>.
<<1,2,65>>
2> Bit_string2= <<65>>.
<<"A">>>
3> Bit_string3=<<65>>.
* 1:14: syntax error before: '<'
```

```
<=1,...,En>>
هر Ei یک سگمنت از رشته بیت را مشخص می کند. و شکل نحوی زیر را دارد.
Value:Size/TypeSpecifierList
```

Value

```
    << Value >>
    << Value:Size >>
    << Value/TypeSpecifierList >>
```

Size مثال:

```
1> bit_size (<<"a">>>).
8
2> bit_size (<<"a":2>>).
2
3> bit_size (<<"a":2,"a":8>>).
10
```

TypeSpecifierList 6-6

```
Type- Signedness- Endianness- Unit
```

Type مثال:

```
1> A= <<<1:32>>/binary>>.
<<0,0,0,1>>
2> B= <<<<"a,b":16>>/binary>>.
<<0,97,0,44,0,98>>
3> bit_size(<<"a"/utf8>>).
8
4> bit_size(<<"a"/utf32>>).
32
5> bit_size(<<5.5/float>>).
64
5> A3= <<"5+5.5"/float>>.
<<64,74,128,0,0,0,0,0,64,69,128,0,0,0,0,0,64,74,128,0,0,0,0,0,0,64,71,0,0,0,...>>
6> A2= <<(5+5.5)/float>>.
<<64,37,0,0,0,0,0,0,0,0>>
```

Signedness

```
مانند خط در مثال زیر 4 که <<123->> معادل با 133 در نظر گرفته شده است:
```

```
1 > << X1/signed>> = << 123>>.
<<"{">>>
2 < < X2/signed >> = < < -123 >> .
<<133>>
3 > << X3/unsigned>> = << 123>>.
<<"{">>>
4> <<X4/unsigned>> = <<-123>>.
<<133>>
5> X1.
123
6> X2.
-123
7> X3.
123
8> X4.
133
```

Endianness

مثال:

```
1> <<"a":32/little>>.
    <<97,0,0,0>>
2> <<"a":32/big>>.
    <<0,0,0,97>>
3> <<"a":32/native>>.
    <<97,0,0,0>>
4> <<"a":32/ big, "b":32/little >>.
    <<0,0,0,97,98,0,0,0>>
5> <<"a":64/little>>.
    <<97,0,0,0,0,0,0,0,0,0>>
```

unit

```
مثال:
```

```
1> <<"a":32/ big, "b":8/little >>.
    <<0,0,0,97,98>>
2> <<"a":32/ big, "b":4/little >>.
    <<0,0,0,97,2:4>>
3> <<"a":32/ big, "b":4/little-unit:2 >>.
    <<0,0,0,97,98>>
```

7-6 مفاهیم باینری و عملگرهای بیتی:

مثال:

```
1> << <<X>> || <<X>> <= <<"a","b","c",1,2,3>>>.
<<97,98,99,1,2,3>>
```

نکته: در مفاهیم لیستی زمانی که از باینری ها استفاده می کنید ،وارد کردن سایز الزامی است اما تعیین نوع الزامی نیست.

8-6 عملگرهای بیتی:

مثال برای bnot:

```
1> [A || <<A:1>> <= <<1,2>>].
[0,0,0,0,0,0,0,1,0,0,0,0,0,1,0]
```

مثال:

```
1> [A band B || <<B:1, A:1>> <= <<1:1,1:1,0:1,1:1>>].
[1,0]
2> [A bor B || <<B:1, A:1>> <= <<1:1,1:1,0:1,1:1>>].
[1,1]
3> [A bxor B || <<B:1, A:1>> <= <<1:1,1:1,0:1,1:1>>].
[0,1]
```

مثال برای bsl و bsr:

```
1> Y= 2#10001.

17

2> X= 2#10001 bsl 1.

34

3> Z= X bsr 1.

17
```

9-6 استخراج بیتی:

```
1> B1 = <<5,6,7>>.
<<5,6,7>>
2> <<A,B,C>> =B1.
<<5,6,7>>
3> A.
5
4> <<AA:8,BB:8,CC:8>> =B1.
<<5,6,7>>
5> <<D:4,E:4,F:4>> =B1.
** exception error: no match of right hand side value <<5,6,7>>
```

```
6> [Bit1,Bit2|Bits]= binary_to_list(<<1,2,3,4>>).
[1,2,3,4]
```

```
7> Bit1.
1
8> Bits.
[3,4]
```

فصل 7: ساختارهای if ، case ، guard و for

: Case ساختار 7-1

```
1. -module(case 1).
2. -
  export([dinner/1, number1/1, number2/1, number3/1, map
  1/2]).
3.
4. dinner (Day) ->
5. case Day of
6. saturday -> {'sandwich'};
7. sunday ->{'Pizza'};
8. monday ->{'Gheymeh stew'};
9. tuesday ->{'Ghormeh Sabzi stew'};
10.
        wednesday ->{'Soltani Kebab'};
11.
        thursday
                    ->{'Bakhtiari kebab'};
        friday ->{'kubideh kebab'};
12.
        Otherwise->
  io:fwrite("no match:~w~n",[Otherwise])
14.
```

```
1> case_1:dinner(sunday).
{'Pizza'}
2> case_1:dinner(s).
no match:s
```

```
number1 (N) when N>0 ->
case N of
1-> io:fwrite('The sum of the number you entered (1) and
~w is ~w~n',[1,N+1]);
...
6-> io:fwrite('The sum of the number you entered (6) and
~w is ~w~n',[6,N+6]);
Otherwise-> io:fwrite("no match:~w~n",[Otherwise])
end.
```

```
1>case_1:number1(1).
The sum of the number you entered (1) and 1 is 2
ok
2> case_1:number1(7).
no match:7
ok
3> case_1:number1(0).
** exception error: no function clause matching case_1:number1(0)
(case_1.erl, line 16)
```

```
number1 (N) when N>0 ->
```

```
number2 (N) when N>0, N<6 ->
case N of
...
end.
```

```
1. map1(Func, [H|T]) ->
2. case Func(H) of
3. false -> map1(Func, T);
4. true -> [H|map1(Func, T)]
5. end;
6. map1(_Func, []) ->
7. [].
```

```
1> case_1:map1(fun(I)->(I rem 2)=:=0 end,[1,2,3,4,5,6,7,8,9]).
[2,4,6,8]
```

```
2. number3 (N) ->
3. case N of
4. \{A,B\}when A==1,B==1->
  io:fwrite('a=>~w~n',[{A,B+1}]);
5. {A,B}when A==1,B==2-> io:fwrite('b=>~w~n',[N]);
6. {A,B}when A==2,B==1-> io:fwrite('c=>~w~n',[N]);
7. {A,B}when A==2,B==2-> io:fwrite('d=>~w~n',[N]);
8. {A,B}when A==3,B==1-> io:fwrite('e=>~w~n',[N]);
9. {A,B}when A==3,B==2-> io:fwrite('f=>~w~n',[N]);
10.
        \{A,B\}when A==3,B>2-
      io:fwrite('f=>~w~n',[N]);
11.
        Otherwise->
  io:fwrite("no match:~w~n",[Otherwise])
12.
        end.
```

```
1>case_1: ({1,2}).

b=>{1,2}

ok

2> case_1:number3({1,3}).

no match:{1,3}

ok

3> case_1:number3({1,1}).

a=>{1,2}
```

```
ok
6> case_1:number3({2,1}).
c=>{2,1}
ok
```

7-2 ساختار for

```
1> for1:for(2,5).
==> Hi, welcome to the for loop . 2 <==
==> Hi, welcome to the for loop . 3 <==
==> Hi, welcome to the for loop . 4 <==
==> Hi, welcome to the for loop . 5 <==
 <== End of the for loop. ==>
ok
2> for1:for(20,5).
 <== End of the for loop, ==>
ok
3> for1:for(5,5).
==> Hi, welcome to the for loop . 5 <==
 <== End of the for loop. ==>
ok
4>for1:for(5,a).
** exception error: no function clause matching for1:for(5,a)
(for1.erl, line 4)
```

1>for1:for(5,a).

تصویر 1.7: اجرای ناخواسته و نامحدود یک تابع

7-3 ساختار guard ها

مثال:

```
if1()-> if2(5).

if2(Age)->
    if
        Age >= 18      -> ok;
        true      -> no
        end.
```

عملگر های بولی (مانند: and , not, or و ....)

- عملگر های محاسباتی (مانند: +،*،-، div و ...)
- توابع داخلی گارد ها (مانند float(X) که یک عدد را می گیرد و آن را اعشاری می کند)
- BIF های تسبت نوع (مانند : is_atom یا is_tuple یا is_float یا is_float یا is_float توجه کنید که تابع is_float برای تعیین نوع استفاده می شود و تابع float برای تبدیل استفاده می شود.
  - عملگر های مقایسه ترم ها (مانند: ==یا =:= یا >=...)
     عبارات گاردی معتبر می تواند شامل هر کدام از عبارات ارلنگی شود که در بالا ذکر شد.
     مثال ها:

```
A=5.
B=10.
C=
fa(A,B) when A<B
                          ->B;
fa(A,B)
                          ->A.
fb(A,B) when A<B, B>9
                          ->B;
fb(A,B)
                           ->A.
fc(A)when is_integer(A) ->io:write('is integer');
                        ->io:write('no integer').
fc(A)
1> C='at'.
at
2> is atom(C).
true
3> D="at".
"at"
4> is_atom(D).
false
5> (is atom(C)) and (is atom(D)).
false
6> (is atom(C)) or (is atom(D)).
true
```

نام قديم	نام جدید
atom(X)	is_atom(X)
binary(X)	is_binary(X)
constant(X)	is_constant(X)
float(X)	is_float(X)
integer(X)	is_integer(X)
tuple(X)	is_tuple(X)

نام قديم	نام جدید
list(X)	is_list(X)
number(X)	is_number(X)
pid(X)	is_pid(X)
port(X)	is_port(X)
reference(X)	is_reference(X)

جدول 7.1 : نام های قدیمی و معادل جدید آنها

```
1> X=5.
5
2> is_integer(X).
true
```

```
3> integer(X).
** exception error: undefined shell command integer/1
```

كلام آخر:

```
    -module(guard1).

2. -compile([export all]).
3. case1(X) ->
4. case {is integer(X), X/=5} of
5. {true,true} -> X;
6.
               -> "error"
7. end.
8. case2(X) when is_integer(X)->
9. case \{X/=5\} of
       {true} -> X;
10.
11.
                -> "error"
12.
        end.
```

حال اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم.

```
1> guard1:case1(10).
10
2> guard1:case1(-5).
-5
3> guard1:case1(5).
"error"
4> guard1:case1(a).
"error"
5> guard1:case2(10).
10
28> guard1:case2(-5).
6> guard1:case2(5).
"error"
7> guard1:case2(a).
** exception error: no function clause matching
guard1:case2(a) (guard1.erl, line 9)
```

```
if
Guard1 ->
Body1;
Guard2->
Body2;
true-> TrueBody
end.
```

```
1. -module(if a).
2. -export([if 1/1]).
4. if 1(X) \rightarrow
5. if
6. X=:=5
        -> io:fwrite('~w~n',[X*2]);
7. is float(X) -> io:fwrite('~w is float~n',[X]);
8. X > 5 and also X < 7 \rightarrow six;
9. %sum(X,2)=:=4 -> {'four'}
                    -> {'no match'}
10. true
11.
     end .
12.
13. %sum(A,B)->
14.
      %A+B.
```

```
1> cd("e:").
e:/
ok
2> c(if_a).
{ok,if_a}
3> if_a:if_1(5).
10
ok
4> if_a:if_1(6).
six
5> if_a:if_1(6.5).
6.5 is float
```

```
ok
6> if_a:if_1(7).
{'no match'}
```

```
9> c(if_a).
{ok,if_a}
10> if_a:if_1(7).
** exception error: no true branch found when evaluating
an if expression
   in function if_a:if_1/1 (if_a.erl, line 5)
```

فصل 8: كار با فايل ها

8-1 ماڑول 8-1

```
file:close(IoDevice) -> ok | {error, Reason}.
```

```
file:consult(Filename) -> {ok, Terms} | {error, Reason}.
```

```
term.txt: {[a,b2],[c1,{d,e},f3],g6}. {arman, ahvaz, 1363}.
```

```
no_term.txt:
{a},
{b}.
```

```
1> file:consult("term.txt").
 {ok,[{[a,b2],[c1,{d,e},f3],g6},{arman,ahvaz,1363}]}
 2> file:consult("no_term.txt").
 {error,{2,erl parse,"bad term"}}
 1> file:copy("term.txt","new_term.txt").
 \{ok, 49\}
 2> file:delete("new term1.txt").
 ok
 3> file:del dir("dir1").
 ok
  4> file:del_dir_r("dir2").
 ok
 term2.txt:
 A = 10.
 B = 20.
 C=A+B.
 io:format("\simw+\simw=\simw\simn",[A,B,C]).
 5> file:eval("term2.txt").
 10+20=30
 ok
 6> file:get_cwd().
 {ok,"c:/Program Files/Erlang OTP/usr"}
 7> file:list_dir("dir1").
 {ok,["file1.erl",...]}
                                      دستور زیر یک دایرکتوری جدید ایجاد می کند:
8> file:make_dir("e:/dir3/dir6").
```

```
{ok, Io_device} =file:open(File, Modes).
```

```
file:pread(Io_device ,Start, Number).
```

مثال:

```
Term3.txt:
{a1,a2,a3,a4,a5}.
{b1,b2,b3,b4,b5}.
{c1,c2,c3,c4,c5}.
{d1,d2,d3,d4,d5}
```

```
9> {ok, Io_device} = file:open("term3.txt", [raw,read]).
{ok,{file_descriptor,...}

10> file:pread(Io_device, 1, 30).
{ok,"a1,a2,a3,a4,a5}.\r\n{b1,b2,b3,b4"}
```

```
14> {ok, Io} = file:open("term3.txt", [raw,write,read]). {ok,{file_descriptor...}
15> T2 = file:read(Io,11). {ok,"{a1,a2,a3,a"}}
16> file:close(Io). ok
```

```
17> T6 = file:read_file("term3.txt").

{ok,<<"{a1,a2,a3,a4,a5}.\r\n{b1,b2,b3,b4,b5}.\r\n{c1,c2,c3,c4,c5}.\r\n{d1,d2,d3,d4,d5}.\r\n">>}
```

```
18> {ok, Io} = file:open("term3.txt", [raw,write,read]).
{ok,{file descriptor...
19> file:read line(Io).
{ok,"{a1,a2,a3,a4,a5}.\n"}
20> file:read line(Io).
{ok,"{b1,b2,b3,b4,b5}.\n"}
21> file:read line(Io).
{ok,"{c1,c2,c3,c4,c5}.\n"}
22> file:read line(Io).
{ok,"{d1,d2,d3,d4,d5}.\n"}
23> file:read line(Io).
eof
                               تابع rename/1 نام یک فایل را تغییر می دهد. مثال:
1> file:rename("term3.txt", "II").
ok
1> file:script("a.txt").
10+20=30
{ok,ok}
1> file:set_cwd("d:").
ok
2> cd("d:").
d:/
ok
3> file:get_cwd().
{ok,"d:/"}
4> cd("").
d:/
ok
```

5> file:write file("term4.txt", "Data").

ok

```
io:format(Format)
io:format(Format,)
io:format(IoDevice, Format, Data)
io:fwrite(Format)
io:fwrite(Format, Data)
io:fwrite(IoDevice, Format, Data)
```

```
1> io:fwrite("|~s|~n", [a234567890b]).
|a234567890b|
ok

2> io:fwrite("|~10s|~n", [a234567890b]).
|a234567890|
ok

3> io:fwrite("|~10.2s|~n", [a234567890b]).
| a2|
ok
```

```
1> io:fwrite("~s~n", [[65,66,255]]).

ABÿ
ok

2> io:fwrite("~s~n", [[65,66,256]]).

** exception error: bad argument
    in function io:fwrite/2
        called as io:fwrite("~s~n",[[65,66,256]])
        *** argument 1: failed to format string

3> io:fwrite("~ts~n", [[65,66,256]]).

ABĀ
ok
```

{ok,["arman"]}

```
{aaa},
[bbb]]
2> io:fwrite("~w~n", [A]).
[[{[{a123},{b123},{c123}]},{[{aa123},{bb123},{cc123}]}],{aaa},
   [bbb]]
ok
3> io:fwrite("~p~n", [A]).
[[{[{a123},{b123},{c123}]},{[{aa123},{bb123},{cc123}]}],{aaa},
   [bbb]]
ok
4> io:fwrite("~50p~n", [A]).
[[{[{a123},{b123},{c123}]},
 {[{aa123},{bb123},{cc123}]}],
{aaa},
[bbb]]
ok
```

```
io:fread (Prompt, Format)
io:fread(IoDevice, Prompt, Format)

1>io:fread("enter your name> ","~s").
enter your name> arman
```

```
1> {ok, T1} = file:open("term6.txt", [read,write]).
{ok, <0.84.0>}
2> io:fwrite(T1,"number_1=~w~n", [{2024}]).
ok
3> file:close(T1).
ok
```

```
4> {ok, T2} = file:open("term6.txt", [read,write]).
{ok,<0.96.0>}

5> io:fread(T2," ","~s").

{ok,["number_1={2024}"]}
6> file:close(T2).
ok
```

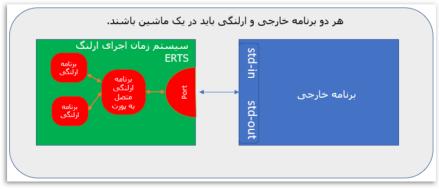
3-8 تا اینجا یاد گرفتیم:

فصل9: ارتباط ارلنگ با زبان c

1-9 مکانیزم های که ارلنگ برای ارتباط با دیگر زبان ها دارد:

1-1-9 ارلنگ توزیع شده

2-1-9 پورت ها

تصوير 9.1: شكل ارتباط پورتى

2-9 كتابخانه C

```
binary_to_term(Binary)
term_to_binary(Erlang_Term)
```

C Node 9-3

Linked-in Drivers 9-4

(Native Implemented Functions) NIF 9-5

6-9 ارتباط یک برنامه خارجی به زبان C با یک برنامه به زبان Erlang با استفاده از پورت

9-7 وظایف کد cmain:

cmain.c

```
1. #include <stdio.h>
2. #include <unistd.h>
typedef unsigned char byte;
4. int main()
5. {
6. int fn, arg, res;
7. byte buf[100];
8. while (read cmd(buf) > 0)
9. {
10.
       fn = buf[0];
11.
        arg = buf[1];
12.
        if (fn == 1)
13.
14.
        res = foo(arg);
15.
        else if (fn == 2)
16.
17.
18.
        res = bar(arg);
19.
```

```
20. buf[0] = res;
21. write_cmd(buf, 1);
22. }
23. }
```

cmain.c

```
/*read(read cmd)---
25.
        int read cmd(byte *buf) /*byte
26.
  buf[100](line:7)///called in line:8*/
27.
28.
        int len;
        if (read exact(buf, 2) != 2)
29.
30.
        return (-1);
31.
        len = (buf[0] << 8) | buf[1];
        return read exact(buf, len);
32.
33.
        }
        /*read(read exact)-----
34.
35.
        int read exact(byte *buf, int len)
36.
37.
        int I, got = 0;
38.
        do
39.
        if ((I = read(0, buf + got, len - got)) <= 0)
40.
41.
42.
        return (i);
43.
44.
        got += I;
45.
        } while (got < len);</pre>
        return (len);
46.
47.
```

```
cmain.c
```

```
49.
       /*write (write cmd)-----
50.
       int write cmd(byte *buf, int len)
51.
52.
53.
       byte li;
       li = (len >> 8) \& 0xff;
54.
       write exact(&li, 1);
55.
56.
       li = len & 0xff;
       write exact(&li, 1);
57.
       return write exact(buf, len);
58.
59.
       /*write (write exact)-----
60.
       int write exact(byte *buf, int len)
61.
62.
       {
       int i, wrote = 0;
63.
64.
       do
65.
       {
       if ((i = write(1, buf + wrote, len - wrote)) <= 0)</pre>
66.
67.
       return (i);
68.
       wrote += i;
       } while (wrote < len);</pre>
69.
       return (len);
70.
71.
```

تابع write:

```
li = len & 0xff;
```

cmain.c

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
typedef unsigned char byte;
int main()
{
    int fn, arg, res;
    byte buf[100];
    while (read cmd(buf) > 0)
        fn = buf[0];
        arg = buf[1];
        if (fn == 1)
            res = foo(arg);
        else if (fn == 2)
            res = bar(arg);
        buf[0] = res;
        write cmd(buf, 1);
    }
}
/*read(read cmd)-----
int read cmd(byte *buf) /*byte buf[100](line:7)///called
in line:8*/
{
    int len;
    if (read_exact(buf, 2) != 2)
        return (-1);
    len = (buf[0] << 8) \mid buf[1];
    return read exact(buf, len);
```

```
/*read(read exact)-----
 ----*/
int read exact(byte *buf, int len)
{
   int i, got = 0;
   do
   {
       if ((i = read(0, buf + got, len - got)) <= 0)
       {
           return (i);
       got += i;
   } while (got < len);</pre>
   return (len);
/*write (write cmd)-----
int write cmd(byte *buf, int len)
   byte li;
   li = (len >> 8) & 0xff;
   write exact(&li, 1);
   li = len & 0xff;
   write exact(&li, 1);
   return write exact(buf, len);
/*write (write exact)-----
int write exact(byte *buf, int len)
{
   int i, wrote = 0;
   do
   {
        if ((i = write(1, buf + wrote, len - wrote)) <=</pre>
0)
           return (i);
       wrote += i;
    } while (wrote < len);</pre>
```

```
return (len);
                                          9-9 وظایف کد cfunc1 :
cfunc1.c
/* cfunc1.c -----
int foo(int x) {
return x+1;
int bar(int y) {
return y*2;
                                    0-10 كار با كاميايلر برنامه هاى ح
gcc -o cprog cmain.c cfunc1.c
                                9-11 ماژول ارلنگی erlang_prog:
open_port
open_port(PortName, PortSettings) -> port().
{spawn, Command}
{spawn_driver, Command}
{spawn_executable, Command}
{fd, In, Out}
{packet, N}
stream
```

{line, MaxBit}

```
{cd, Dir}
```

in

با وجود این مورد ،پورت فقط برای ورودی(input) استفاده می شود.

out

با وارد کردن این مورد ، پورت فقط برای خروجی استفاده می شود.

binary

9-12 لیست کردن پورت ها

برای لیست کردن پورت ها از تابع ports/0 استفاده می کنیم:

```
1> erlang:ports().
[#Port<0.1>,#Port<0.3>,#Port<0.4>,#Port<0.6>,#Port<0.7>]
```

9-13 بستن پورت مثال:

```
#Port<0.1>
3> port_close(A).
```

1> [A,B]=erlang:ports(). [#Port<0.1>,#Port<0.2>]

true

2> A.

4> erlang:ports().

[#Port<0.2>]

9-14 ارسال پیام به پورت

```
1- port_command(Port, Data)
2- Port ! {PortOwner, {command, Data}}
```

15-9 تغيير مالک پورت

```
port_connect(Port, Pid)
Port! {Owner, {connect, Pid}}
```

9-16 توضيح قسمت ارلنگي پورت:

```
erlang_prog.erl
```

```
36.
37.
     stop() ->
38. complex ! stop.
39. %----
40. foo(X) \rightarrow
41. call_port({foo, X}).
    %----
42.
43. bar(Y) \rightarrow
44. call port({bar, Y}).
    %----
45.
46. call port(Msg) ->
47. complex ! {call, self(), Msg},
48. receive
49. {complex, Result} ->
50.
     Result
51. end.
```

erlang_prog.erl

```
13. %------
14. loop(Port) ->
15. receive
16. {call, Caller, Msg} ->
17. Port ! {self(), {command, encode(Msg)}},
18. receive
19. {Port, {data, Data}} ->
```

```
Caller ! {complex, decode(Data)}
20.
21.
     end.
     loop(Port);
22.
23.
     stop ->
24.
     Port ! {self(), close},
25.
     receive
26.
     {Port, closed} ->
27.
     exit(normal)
28.
     end:
     {'EXIT', Port, Reason} ->
29.
30.
     exit(port terminated)
31.
     end.
32.
     %--
```

در ادامه تمام ماژول erlang_prog و روش اجرای آن در پوسته را می بینید:

```
erlang_prog.erl
  1. -module(erlang prog).
   2. -export([start/1, stop/0, init/1]).
  3. -export([foo/1, bar/1]).
  4. %---
   5. start(ExtPrg) ->
  spawn(?MODULE, init, [ExtPrg]).
  7. %---
  8. init(ExtPrg) ->
  register(complex, self()),
  10.
           process flag(trap exit, true),
  11.
           Port = open port({spawn, ExtPrg},
           [{packet, 2}]),
  12.
           loop(Port).
  13.
  14.
         loop(Port) ->
```

```
15.
        receive
16.
        {call, Caller, Msg} ->
        Port ! {self(), {command, encode(Msg)}},
17.
18.
        receive
        {Port, {data, Data}} ->
19.
20.
        Caller ! {complex, decode(Data)}
21.
        end,
        loop(Port);
22.
23.
        stop ->
        Port ! {self(), close},
24.
25.
        receive
        {Port, closed} ->
26.
        exit(normal)
27.
28.
        end;
        {'EXIT', Port, Reason} ->
29.
        exit(port terminated)
30.
31.
        end.
32.
        encode({foo, X}) -> [1, X];
33.
        encode(\{bar, Y\}) -> [2, Y].
34.
35.
        decode([Int]) -> Int.
36.
        %----
37.
        stop() ->
38.
        complex ! stop.
39.
        %----
40.
        foo(X) \rightarrow
41.
        call_port({foo, X}).
42.
        %----
43.
        bar(Y) ->
        call_port({bar, Y}).
44.
45.
        %----
46.
        call port(Msg) ->
47.
        complex ! {call, self(), Msg},
        receive
48.
49.
        {complex, Result} ->
50.
        Result
51.
        end.
```

```
1> c(erlang_prog).
...
{ok,erlang_prog}

2> erlang_prog:start("./cprog").
<0.132.0>
3> erlang_prog:foo(5).
6
4> erlang_prog:bar(5).
13
```

فصل 10: مدیریت خطا در برنامه های ترتیبی

1-10 معرفى انواع خطا:

2-10 انواع كلاس هاى خطا

error(Reason)

```
{'EXIT',{Reason,Stack}}
```

در صورت گرفتن آن با دستور catch مقداری شبیه زیر دریافت می کنیم:

```
catch error(term).
{'EXIT',{term,[{shell,apply_fun,3 ....
```

throw (Reason)

my_throw1.erl

```
1. throw1()->
2. io:format("pid throw1/0 ~w~n",[self()]),
3. throw(my_throw).
4. .
5. .
6. function2()->
7. spawn_link(my_throw1,throw1,[]),
8. receive
```

```
9. Msg->
10.io:format("exception:~w~n", [Msg])
11.after 2000 ->
12.io:format("Time is up:~w~n",[self()])
13.end.
```

```
1> my_throw1:function2().
pid throw1/0 <0.122.0>
exception:{'EXIT',<0.122.0>,{{nocatch,my_throw},
....
```

```
my throw1.erl
```

```
1. throw1()->
2. io:format("pid throw1/0 ~w~n",[self()]),
3. throw(my_throw).
4. .
5. .
6. catch_throw() ->
7. try throw1() of
8. _A -> io:format("receive:~w ~n",[_A])
9. catch
10.Class:Exception -> {catch_section,Class,Exception}
11.after
12.io:format("the after_section ~n")
13.end.
```

```
1> my_throw1:catch_throw().
pid throw1/0 <0.126.0>
the after_section
{catch_section,throw,my_throw}
```

```
1> throw (my_reason).

** exception throw: my_reason

2> catch throw (my_reason).

my_reason
```

exit (Reason) 9 exit(Pid, Reason)

```
1> catch exit(reason).
{'EXIT',reason}
```

مثال برای کلاس error:

error1.erl

```
    -module(error1).
    -export([do/1]).
    do(I) when is_atom(I)->
    io:fwrite("Hi, to this program.~w ~n",[I]).
```

```
1> error1:do(a).
Hi, welcom to this program.a
ok
2> error1:do(5).
** exception error: no function clause matching error1:do(5)
(error1.erl, line 4)
```

10-3 مديريت خطا (Handling Errors)

گرفتن خطا با try...catch

```
try Exprs of
Pattern1 [when GuardSeq1] -> Body1;
...;
PatternN [when GuardSeqN] -> BodyN
catch
Class1:ExceptionPattern1[:Stacktrace] [when ExceptionGuardSeq1] ->
ExceptionBody1;
...;
ClassN:ExceptionPatternN[:Stacktrace] [when ExceptionGuardSeqN] ->
ExceptionBodyN
after
AfterBody
```

مثال تابع try catch/0 در ماژول error1:

```
1 - f2(1) \rightarrow a;
2-f2(2) \rightarrow b;
3-f2(3) \rightarrow c.
4-
5- try catch() ->
6- [a2(I) | I \leftarrow [1,4,3]].
7-
8- a2(N) ->io:format("~n=> a2/1 the function ~n"),
9- try f2(N) of
10-
         a -> io:format("{a} try section ~n");
         b -> io:format("{b} try section ~n");
11-
         c -> io:format("{c} try section ~n")
12-
13-
         catch
14-
         Class:Exception ->
  {catch section, Class, Exception, N}
15-
         io:format("the after section ~n")
16-
17-
         end.
```

در ادامه اجرای تابع try_catch/0 را در پوسته داریم:

```
1> error1:try_catch().
1-
      a2/1 the function
2-
      {a} try section
      the after section
3-
4-
      a2/1 the function
      the after section
5-
      a2/1 the function
6-
      {c} try_section
7-
8-
      the after section
9-
      [ok,{catch_section,error,function_clause,4},ok]
```

Catch 10-5 روش دیگر به دام انداختن استثنا ها

```
    catch_1()->
    [[catch I+1]||I<-[1,'a',"a"]].</li>
    catch_2()->
    [[I+1]||I<-[1,'a',"a"]].</li>
```

```
2> error1:catch_2().
** exception error: an error occurred when evaluating an arithmetic
expression
  in function error1:'-catch_2/0-lc$^0/1-0-'/1 (error1.erl, line 102)
  in call from error1:'-catch_2/0-lc$^0/1-0-'/1 (error1.erl, line 102)
```

3-10 انواع استثنائها:

مثال در پوسته:

```
1> error1:do(5).
```

try clause

13.

14.

15.

catch

end.

error1.erl

مثال:

```
1> catch error1:try_clause1().
[a1,b2,c3,{error,function_clause,4}]
```

Class:Exception -> {Class,Exception,N}

```
try f1(N) of
a -> a1;
%b -> b2;
c -> c3
```

سپس برنامه را دوباره کامپایل و اجرا می کنیم:

```
2> c(error1).
{ok,error1}
3> catch error1:try_clause1().
{'EXIT',{{try_clause,b},
...
```

Undef

```
1> catch error1:do(5,6).
{'EXIT',{undef,[{error1,do,[5,6],[]},
...
2> catch error1:doxxx(5).
{'EXIT',{undef,[{error1,doxxx,[5],[]},
...
```

function clause

مثال:

case_clause

```
    case1(N) ->
    case N of
    a -> a;
    1 -> one
    end.
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

```
5> catch error1:case1(1).
one
6> catch error1:case1(0).
{'EXIT',{{case_clause,0},
...
```

if_clause

مثال:

```
    if1(N)->
    if

            N == 1 -> {'one'};
            N == 2 -> {'two'}

    end.
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

```
7> catch error1:if1(1).
{one}
8> catch error1:if1(3).
{'EXIT',{if_clause,[{error1,if1,1, ...
```

متال:

```
1. if_case1(N) ->
2. case N of
3. a -> a;
4. 1 -> one;
5. _->
6. if
7. N < 0 -> {'N < 0'};
8. N > 0 -> {'N > 0'}
9. end
```

```
10.end.
11.%-----
12.if_case2(N)->
13.if
14.N == 1 -> {'one'};
15.N == 2 -> {'two'};
16.N ->
17.case N of
18.a -> a;
19.1 -> one
20.end
21.end.
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

```
9> catch error1:if_case1(1).
one
10> catch error1:if_case1(0).
{'EXIT',{if_clause,[{error1,if_case1,1,
...
11> catch error1:if_case2(1).
{one}
12> catch error1:if_case2(0).
{'EXIT',{if_clause,[{error1,if_case2,1,
...
```

shell_undef

مثال:

```
13> catch error1:if_case2(1).
{one}
14> catch if_case2(1).
{'EXIT',{{shell_undef,if_case2,1,[]},
...
```

badmatch

```
1> A=5.
5
2> catch A=6.
```

```
{'EXIT',{{badmatch,6},
...
3> catch {a}={b}.
{'EXIT',{{badmatch,{b}},
...

1. badmatch1({Name,Pas})->
2.
3. A={ali page ali)
```

```
    badmatch1({Name,Pas})->
    A={ali,pas_ali},
    A={Name,Pas},
    io:format("welcome ali ~n").
```

اجازه دهید آن را در پوسته فراخوانی کنیم:

```
4> catch error1:badmatch1({ali,pas_ali}).
welcome ali
ok
5> catch error1:badmatch1({reza,passs_reza}).
{'EXIT',{{badmatch,{reza,passs_reza}},
...
```

badarg

مثال:

```
badarg1(A,B)->
A++B.

اجازه دهید آن را در یوسته فراخوانی کنیم:
```

```
انجارہ دھید ان را در پوستہ فراخواتی علیم.
1> catch error1:badarg1(5,4).
{'EXIT',{badarg,[{erlang,'++',
...
```

badarith

```
badarith1(A,B)->
A+B.
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

1> catch error1:badarith1(a,4).

```
{'EXIT',{badarith,[{erlang,'+', ...
```

badfun

مثال:

```
sum1(A,B)->A+B.
bad_fun(Sum,[A,B]) -> Sum(A,B).
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

```
1> error1:bad_fun( fun error1:sum1/2 ,[1,2]).

3
2> error1:bad_fun(a , [1,2]).

** exception error: bad function a
   in function error1:bad_fun/2 (error1.erl, line 141)
```

bad_arity

```
bad arity()-> fun(A,B)-> A + B end.
```

```
sum1(A,B) \rightarrow A+B.
```

اجازه دهید آن را در پوسته اجرا کنیم:

```
1> R6= error1:bad_arity().
#Fun<error1.0.97259097>
2> R6(1,2).
3
3> R6(1,2,3).
** exception error: error1:'-bad_arity/0-fun-0-'/2 called with 3 arguments
4> error1:sum1(1,2).
3
5> error1:sum1(1,2,3).
** exception error: undefined function error1:sum1/3
```

در ادامه باقی دلایل خروج را به صورت خلاصه در یک جدول می بینیم:

دلیل استثنا	معناي استثنا
timeout_value	مقدار زمان در یک عبارت "receiveafter" به
	چیزی غیر از یک عدد صحیح یا infinity ارزیابی
	شود.
Noproc	تلاش برای پیوند یا نظارت به یک فرایند یا پورت
	غير موجود.
noconnection	یک پیوند یا مانیتور به یک فرایند راه دور، شکسته
	شد زیرا ارتباط بین گره ها برقرار نشد یا قطع شد.
{nocatch,Term_x}	تلاش برای ارزیابی یک throw بدون ساختار
	catch
	Term_x عبارت پرتاب شده است.
system_limit	به محدودیت سیستم رسیده است.

جدول **10.1** : دلایل خروج

6-10 چه زمانی از (exit/1, error/1, throw/1) استفاده می کنیم؟ exit/1

:error/1:throw/1

: exit/1, error/1, throw/1

اجازه دهید توابع این ماژول را در پوسته امتحان کنیم:

فصل 11: برنامه های همزمان

```
1-11 مفاهیم ضروری همزمانی:
```

- همزمانی برنامه ها:
- فرق بین موازی و همزمانی: (این تعریف من است)
  - فرایند:
  - رشته اجرایی:
  - Pid یا شناسه فرایندی:
    - ارسال پیام:

```
    صندوق پستی فرایند:
```

• صف انتظار:

مهلت زمانی:

• ثبت فرایندی:

• توليد مثل:

11-2 فرایند و تولید مثل فرایندی:

برای تولید فرایند از شکل استاندارد زیر استفاده می کنیم:

spawn(Module_name, Exported_function, [List_of_Arguments]).

```
Pid1= spawn(fun()->Do_somting() end).
```

مثال تولید فرایند به روش fun:

```
1> Pid3=
spawn(fun() -> io:format("~nPlease enter two numbers! ~n"),
receive {A,B} -> io:format("A+B=~w~n",[A+B]) end end).

Please enter two numbers!
<0.85.0>
2>
2> Pid3! {7,7}.
A+B=14
{7,7}
```

مثال:

```
    -module(m1).
    -export([sum1/2,sub1/2,start/0,start2/2]).
    sum1(A,B) ->
    C= A+B,
    io:fwrite("~w+~w=~w ~n",[A,B,C]).
    sub1(A,B) ->
    D= A-B,
    io:fwrite("~w-~w=~w ~n",[A,B,D]).
    start()->
    spawn (m1,sum1,[5,10]),
    spawn (m1,sub1,[5,10]).
    start2(A,B)->
```

```
13.spawn (m1,sum1,[A,B]),
14.spawn (m1,sub1,[A,B]).
```

```
1> m1:start().

5+10=15

5-10=-5

<0.90.0>

2>

2> m1:start2(4,5).

4+5=9

4-5=-1

<0.93.0>
```

3-11 ارسال و دریافت پیام بین فرایند ها:

```
receive
Pattern_1 when GuardX -> Actions1;
..
Pattern_N when GuardX -> ActionsN
End
```

```
نکته: با توجه به نکته قبلی اگر بخواهیم صف پیام ها را خالی کنیم باید الگویی را در قسمت receive قرار دهیم که با هر پیام مطابقت پیدا می کند مانند: ( < - ) یا ( < - ).
```

مثال:

```
    -module(m3).
    -export([multx/0,start/0]).
    multx()->
    receive
    X ->
    Mul= fun (Number_x) ->
    Number_x * 2 end,
    Result = lists:map (Mul, X),
    io:format("Result = ~w ~n", [Result])
    end.
    start()->
    spawn (m3,multx,[]).
```

```
1> Pid1=m3:start().
<0.136.0>
2> Pid1![1,2,3,4,5,6,8].
Result = [2,4,6,8,10,12,16]
[1,2,3,4,5,6,8]
3> Pid1![1,2,3,4,5,6,8].
[1,2,3,4,5,6,8]
4> Pid2=m3:start().
<0.140.0>
5> Pid2![1,2,3,4,5,6,8].
Result = [2,4,6,8,10,12,16]
[1,2,3,4,5,6,8]
```

1. -module(m4). 2. -export([a/0,b/1,start/0]). 3. %----4. a()-> 5. receive 6. {X,Bpid1}-> 7. io:format("a() pid = $\sim$ w, a masege received from $\sim w \{\sim w\} \sim n'', [self(), Bpid1, X])$, 8. Bpid1! {a_masege,self()} 9. **end**, 10.a(). 11.%-- $12.b([\_A,0])->$ 13.io:format("finished~n"); 14.b([Apid1,X])-> 15. Apid1! {X, self()}, 16. receive 17. {a_masege, Apid1}-> 18.io:format("b() pid = $\sim$ w, a masege received from ~w~n",[self(),Apid1]), 19.b([Apid1,X-1]); 20._other -> Apid1 ! {error}, 21.b([Apid1,X]) 22.end.

```
23.%------
24.start()->
25.Apid= spawn (m4,a,[]),
26.spawn (m4,b,[[Apid,5]]).
```

```
24.start()->
25.Apid= spawn (m4,a,[]),
26.spawn (m4,b,[[Apid,5]]).
```

```
20._Other -> Apid1 ! {error},
21.b([Apid1,X])
```

```
1> c(m4). {ok,m4}
2> m4:start().
a() pid =<0.216.0>, a_masege_received_from_<0.217.0>{5}
<0.217.0>
b() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
a() pid =<0.216.0>, a_masege_received_from_<0.217.0>{4}
b() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
a() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
a() pid =<0.216.0>, a_masege_received_from_<0.217.0>{3}
b() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
a() pid =<0.216.0>, a_masege_received_from_<0.217.0>{2}
b() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
```

```
a() pid =<0.216.0>, a_masege_received_from_<0.217.0>{1}
b() pid =<0.217.0>, a_masege_received_from_<0.216.0>
finished
```

11-4 مهلت ها:

```
1. receive
2. Pattern_1 [when Guard_1] ->
3. Body_1;
4. ...;
5. Pattern_N [when Guard_N] ->
6. Body_N
7. after
8. Time ->
9. BodyTimer
10. end
```

- در صورت تعیین مقدار صفر:
- در صورت تعیین مقدار اتم infinity:

```
1> P1 = timer1:start(1000,fun()->timer1:f1()end).
<0.96.0>
```

```
Time is up. run f1.
```

start2(Time, Fun) -> spawn(timer1,a2,[Time, Fun]).
 a2(Time, F) ->
 receive
 Msg->
 io:format("This message has been received:~w~n", [Msg])
 after Time ->
 io:format("Time is up.~n"),
 F()
 end.

مثال :

start3(Time, Fun) -> spawn(timer1,a3,[Time, Fun]).
 a3(Time, F) ->
 receive
 after Time ->
 io:format("Time is up.~n"),
 F()
 end.

در پوسته:

```
1> P1 = timer1:start3(11000,fun()->timer1:f1()end).
<0.149.0>
Time is up.
run f1.
```

```
1> P2 = timer1:start(infinity,fun()->timer1:f1()end).
<0.159.0>
2> P2 ! hello.
This message has been received:hello
hello
```

فصل 12: فرایند های توزیع شده

12-1 ساخت گره:

برای ساخت گره با نام کوتاه از دستور زیر استفاده می کنیم:

erl -sname Node name@Host name

می توانیم فقط نام گره را وارد کنیم مانند دستور زیر:

erl -sname node_name

short name- مخفف short name است. این پرچم باعث می شود سیستم زمان اجرای ارلنگ به یک گره توزیع شده تبدیل شود. توجه کنید که نام گره کاملاً واجد شرایط نیست یعنی آنکه قسمت نقطه و بعد از آن را ندارد (مانند com.). این پرچم تمام سرور های مورد نیاز برای توزیع یک گره را فراخوانی می کند. بعلاوه یک کوکی جادویی هم تولید می کند بعدا یاد خواهیم گرفت که چگونه آن را تغییر دهیم.

برای ساخت دو گره با نام کوتاه در اوبونتو دو ترمینال را شروع می کنیم و سپس دستور زیر را وارد می کنیم تا شل ارلنگ همراه با گره شروع شود:

erl -sname node_name

توجه كنيد كه چطور قبل از اعلان ارلنگ (<1) نام گره (node1@hostname1) آمده است و قسمت بعد از @ را اضافه كرده اما نه نقطه و بعد از آن:

تصویر 12.1: شروع دو گره در دو ترمینال لینوکسی

در اینجا این سوال پیش می آید که ارلنگ نام hostname1 را از کجا آورده ، زمانی که ما آن را مشخص نمی کنیم مقدار آن برابر با نام کامپیوتر خواهد بود . پس نام کامپیوتر من "hostname1 " است اما می توانستم آن را در زمان ساخت گره تغییر دهم.

name- مانند sname- است اما نام آن می تواند کاملاً واجد شرایط باشد. پس گره ای که با دستور sname- ساخته شده باشد نمی تواند نقطه و بعد از نقطه را داشته باشد.

تصویر پایین صرفاً یک مثال برای نام بلند گره است:

```
(node2@hostname1)4> domain1@hostname1:-$ erl -name mynode@myhost.com
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]
Eshell V13.1.5 (abort with ^G)
(mynode@myhost.com)1>
```

تصوير 12.2 : نام بلند گره

ما قصد داریم یک برنامه ساده را در دو گره داشته باشیم و از گره دیگر آن را فراخوانی کنیم. ماژول ما d.erl نام دارد:

```
    -module(d).
    -compile([export_all]).
    f(From)->
    From ! node().
    p()->
    io:format("my pid = ~w ~n my node = ~w ~n", [self(), node()]).
    10.c(A,B)->
    11.C2= A+B,
    12.io:format("A+B = ~w ~n", [C2]).
```

تابع f/1 یک Pid از فراخوانی کننده را می گیرد و نام گره خود را می فرستد. تابع p/0 مقدار pid خود و آدرس گره خود را بر می گرداند. تابع c/2 هم دو عدد می گیرد و حاصل جمع آنها pid خود و آدرس گره خود را بر می گرداند. هدف از تابع f/1 این است که تا زمانی که از گره دیگری آن را فراخوانی می کنیم تفاوت آدرس گره فراخوانی کننده و گره ای که ماژول در آن است را ببینیم و ببینیم چطور بدون اطلاعات را به گره فراخوانی کننده می فرستد. هدف از p/0 این است که ببینیم چطور بدون آنکه آدرس گره فراخوانی کننده را به آن ماژول بفرستیم اطلاعات را به شکلی به مانشان می دهد که انگار ما در همان گره ماژول درخواست را فرستاده ایم. هدف از تابع c/2 آن است که نشان دهیم عملیات محاسباتی را می توان به گره دیگر سپرد و به این شکل بار محاسباتی را بین گره ها تقسیم کرد.

این مارُول در یک گره قرار می گیرد و در گره دیگر توابع آن فراخوانی می شود. نخست اجازه دهید آن را در محیط شل محلی (غیر توزیع شده) اجرا کنیم:

```
1> d:f(self()).
node1@hostname1

2> d:p().
my pid = <0.81.0>
my node = node1@hostname1
ok

3> d:c(3,4).
A+B = 7
ok
```

حال اجازه دهید آن را در دو گره اجرا کنیم. نام دو گره را client و server می گذاریم. برای فراخوانی یک تابع از راه دور دو ماژول استاندارد در اختیار دارید erpc و erpc این دو ماژول توابعی برای ارسال درخواست به گره راه دور و جمع آوری پاسخ دارند . ماژول erpc جدیدتر است و در مستندات آن آمده است که زیرمجموعه ای از توابع پیشرفته در rpc است و در مقدار برگشتی و استثنا ها تمایز بسیاری دارد همچنین در عملکرد و مقیاس پذیری بهتر عمل می کند. بنابراین ما هم از ماژول erpc استفاده می کنیم. برای اطلاعات بیشتر 8.5.4.1 رای kernel-8.5.4.1 رای طالعه کنید.

نکته: هر دو گره باید از erpc پشتیبانی کنند . به طور معمول از OTP 23 به بعد از این ماژول پشتیبانی می شود.

```
domain1@hostname1:-5 erl -sname server
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]

Eshell V13.1.5 (abort with ^G) (server@hostname1) d:f(self()).
server@hostname1) d:f(self()).
server@hostname1) d:f(self()).
my pid = <0.88.0-
my node = server@hostname1) d:c(4,5).
A+B = 9
ok (server@hostname1) d:c(4,5).
A+B = 9
ok (server@hostname1:-5 erl -sname client
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]

Eshell V13.1.5 (abort with ^G) (client@hostname1) erpc:call(server@hostname1,d,f,[self()]).
server@hostname1) = erpc:call(server@hostname1,d,p,[]).
my pid = <9461.97.0->
my node = server@hostname1
ok (client@hostname1)3> erpc:call(server@hostname1,d,c,[7,8]).
A+B = 15
ok (client@hostname1)3> erpc:call(server@hostname1,d,c,[7,8]).
```

تصوير 12.3 : ارتباط بين گره ها

همانطور که در تصویر بالا می بینید در گره server توابع ماژول d را به صورت محلی فراخوانی کردیم و در خط 1 نام گره ای را که ماژول d در آن در حال اجرا است را برمی گرداند. در خط d شناسه فرایندی و نام گره را برمی گرداند. در خط d هم جمع دو عدد را برمی گرداند. گرداند.

حال آن را از گره دیگری فراخوانی می کنیم. در گره client با تابع call/4 از ماژول erpc و در خواست را به گره server فرستادیم و 3 تابع ماژول ای را در گره server اجرا کردیم ولی نتایج را در گره client دریافت کردیم توجه کنید که در خط 1 در پوسته گره client ما تابع d:f/1 را فراخوانی کردیم که نام گره ای را برمی گرداند که در آن اجرا می شود، حال نام آن گره چیست server@hostname1. در خط 2 در گره tient از گره server تابع p/0 را از ماژول ای فراخوانی کردیم که آدرس گره rerver را می دهد این مورد نشان می دهد که ارزیابی آن تابع از گره دریافت کننده درخواست (در اینجا گره دیگر بفرستیم و انتظار داشته مورد به ما می گوید که می توانیم از یک گره درخواستی را به گره دیگر بفرستیم و انتظار داشته باشیم عمل ارزیابی در آن گره انجام شود (البته در صورت انجام تنظیمات و وجود ماژول کامپایل باشیم عمل ارزیابی در آن گره انجام شود (البته در صورت انجام تنظیمات و وجود ماژول کامپایل کردیم و این یعنی آنکه ما محاسبات را به گره دیگر هدایت کردیم (این فقط یک مثال است، بار محاسبات بسیار سنگین را در نظر بگیرید که باید در چند سرور تقسیم شود).

erpc:call(Node, Module, Function, [Args]).

مشخص است که منظور از Module, Function, Args چیست. Node به نام گره است که تابع در آن اجرا خواهد شد یادآوری می کنم که باید حتماً ماژول در Node به صورت کامپایل شده وجود داشته باشد. اگر استثنای تولید نشود و عملیات موفق باشد نتیجه مورد انتظار را برمی گرداند. توجه کنید که آرگومان ها حتماً باید در لیست باشند.

تا اینجا محاسبه توزیع شده را بین دو گره انجام دادیم. حال اگر بخواهیم یک درخواست را به طور همزمان برای چند گره ارسال کنیم باید از تابع multicall/4 استفاده کنیم:

erpc: multicall ([Node1, Node2,...], Module, Function, [Args]).

Node1 و Node2 نام گره های هستند که درخواست برای آنها ارسال می شود.

مثال:

```
(client@hostname1)4> erpc:multicall([server@hostname1,server2@hostname1],d,p,[]).
my pid = <9734.94.0>
my node = server@hostname1
my pid = <9735.93.0>
my node = server2@hostname1
[{ok,ok},{ok,ok}]
```

تصویر 12.4: فراخوانی یک تابع در چند گره

توجه کنید که ما در خواست اجرای تابع d:p/0 را به دو گره server@hostname1 و server@hostname1 ارسال کردیم . نتیجه این فراخوانی برگرداندن نام هر دو گره بود که نشان می دهد جواب ها از دو گره آمده است.

یادآوری می کنم که در گره های که روی ماشین های فیزیکی مجزا هستند باید ماژول در تمامی آنها کیی و کامیایل شود.

اگر می خواهید که در خواستی را به یک گره بفرستید و منتظر جواب آن نیستید باید از Cast/4 استفاده کنید. این تابع مانند Call/4 است با این تفاوت که منتظر جواب نمی مانند . (مثلاً فرض کنید که می خواهید یک محاسبه سنگین انجام شود و نتیجه آن باید ذخیره شود و فعلاً نیازی به دانستن جواب ندارید) شکل کلی این تابع کتابخانه ای در ادامه آمده است.

erpc:cast(Node, Module, Function, Args).

اگر چند گره داشته باشیم و بخواهیم مراقبت کنیم که یگ کره اشتباهی به یک گره دیگر درخواستی نفرستد می توانیم از کوکی ها استفاده کنیم. ارلنگ کوکی پیش فرض دارد که هر زمان یک گره را بدون کوکی راه اندازی کنید آن را در فایلی به نام erlang.cookie قرار می دهد و در زمان های بعدی که بخواهید یک گره بدون کوکی راه اندازی کنید از کوکی پیش فرض استفاده می کند. اگر بخواهیم آن کوکی را تغییر دهیم از پرچم setcookie X- استفاده می کنیم کرد می تواند هر مقداری از حروف و اعداد باشد). اجازه دهید آن را در عمل ببینیم. ما سه گره قبلی را (server@hostname1 و server@hostname1 و client@hostname1 و دوباره راه اندازی کردیم اینبار با تنظیم یک کوکی و همان درخواست قبلی را فرستادیم ، نتیجه را در تصاویر زیر ببینید.

در تصویر زیر می بینید که یک گره با نام server و کوکی با مقدار c1 راه اندازی کردیم:

```
domain1@hostname1:-$ erl -sname server -setcookie c1
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]
Eshell V13.1.5 (abort with ^G)
(server@hostname1)1> [
```

تصویر 12.5 : تنظیم کوکی برای گرهserver

در تصویر زیر می بینید که یک گره با نام server2 و کوکی با مقدار <u>c2</u> راه اندازی کردیم:

```
(server2@hostname1)3> <mark>domain1@hostname1:-$</mark> erl -sname server2 -setcookie c2
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]
```

تصویر 12.6 : تنظیم کوکی برای گره server2

در تصویر زیر می بینید که یک گره با نام client و کوکی با مقدار c1 راه اندازی کردیم:

```
(client@hostname1)6> domain1@hostname1:-$ erl -sname client -setcookie c1
Erlang/OTP 25 [erts-13.1.5] [source] [64-bit] [smp:128:2] [ds:128:2:10] [async-threads:1] [jit:ns]
```

تصویر 12.7 : تنظیم کوکی برای گره client

در ادامه در گره client ، مثل قبل یک درخواست را به هر دو گره فرستادیم. اما اینبار پاسخ فقط از طرف گره ای (server) تولید شد که کوکی آن مشابه کوکی گره client بود. اما از طرف گره server2 یک پیام خطا به شکل {{error,{erpc,noconnection}} دریافت کردیم که نشان می دهد اتصال برقرار نیست (به دلیل کوکی نامشابه) .

```
(client@hostname1)1> erpc:multicall([server@hostname1,server2@hostname1],d,p,[]).
my pid = <9459.92.0>
my node = server@hostname1
[{ok,ok},{error,{erpc<u>r</u>noconnection}}]
```

تصویر 12.8 : فراخوانی یک تابع در چند گره بعد از تنظیم کوکی

12-2 توليد فرايند راه دور:

در قسمت قبل یاد گرفتیم که به یک ماژول در چند گره در خواستی ارسال کنیم اما اگر این ماژول از بین برود چه کاری باید انجام دهیم؟ مانند فصل "برنامه های همزمان" اینجا هم می توانیم فرایند های را روی گره ها ایجاد کنیم.

برای تولید فرایند BIF های زیر را در اختیار داریم:

spawn(Node, Fun) -> pid()

این BIF یک فانِ Fun را روی گره Node شروع می کند و یک PID برمی گرداند.

spawn_link(Node, Fun) -> pid()

این BIF هم مانند BIF قبلی است با این تفاوت که به آن لینک هم می کند. تولید فرایند جدید و لینک فرایند فراخوانی کننده و فرایند جدید را به صــورت یک واحد انجام می دهد. اگر گره Node وجود نداشته باشد یک سیگنال خروج با دلیل noconnection برگردانده می شود.

spawn(Node, Module, Function, Args) -> pid()

این BIF یک فرایند از تابع Function را با لیست آرگومان های Args از ماژول Module را روی گره Node تولید و شروع می کند و یک PID برمی گرداند.

spawn_link(Node, Module, Function, Args) -> pid()

این BIF هم مانند BIF قبلی است با این تفاوت که به آن لینک هم می کند. تولید فرایند جدید و لینک بین فرایند فراخوانی کننده و فرایند جدید را به صورت یک واحد انجام می دهد. اگر گره Node وجود نداشته باشد یک سیگنال خروج با دلیل noconnection برگردانده می شود. این BIF خیلی شبیه موارد مشابه ای است که در فصل "برنامه های همزمان" معرفی شده است. این کار نوشتن برنامه و درک آن را ساده می کند.

در ادامه یک ماژول را می نویسیم به نام distribution که شبیه ماژول $\mathbf{d}$ است با این تفاوت که برای تولید فرایند بهینه شده است:

- 1. -module(distribution).
- 2. -compile([export_all]).
- 3. %-----
- 4. start1()->
- 5. receive
- 6. {print_address} ->

```
7. io:format("my pid = \simw \simn my node = \simw \simn"
   ,[self(),node()]);
8.
9. {calculator,A,B} ->
10.C2 = A + B
11.io:format("A+B = \simw \simn",[C2]);
12.
13. Other ->
14.io:format("error ~n"),
15.start1()
16. end.
17.%----
18.start2(Node) ->
19.spawn(Node, fun() -> start1() end).
20.%--
21.start3(Node)->
22. spawn(Node,io,format,["my pid = \simw \simn my node = \simw
   ~n" ,[self(),node()]]).
```

تابع start1 اگر تاپلی به شکل {print_address} را در صندوق پستی خود دریافت کند آنگاه pid و آدرس گره خود را بر می گرداند. اگر تاپلی به شکل {calculator,A,B} بگیرد که بجای A و B باید عدد باشد، آنگاه آنها را جمع و حاصل آن را بر می گرداند. اگر چیز دیگری دریافت کند آنگاه یک پیام خطا چاپ می کند سپس در خط 15 به اول تابع بر می گردد. تابع start2 آدرس یک گره را می گیرد و تابع start1 را مانند یک fun در آن گره اجرا می کند. تابع start3 آدرس یک گره را می گیرد و سعی می کند تابع io از ماژول format را با format را ما خود بر گرداند.

در ادامه آنها را در ارلنگ اجرا می کنیم. نخست دو گره در دو ترمینال می سازیم به نام های node1 و node2 :

```
~$ erl -sname node1
~$ erl -sname node2
```

در ترمینال اول ،دستور بالا یک گره به نام node1 می سازد. توجه کنید دو گره را باید قبل از دستورات ادامه بسازید.

```
(node1@computername1)1>
Pid1=distribution:start2(node2@computername1).
<8995.92.0>
```

دستور بالا باعث می شود در گره محلی، تابع start2 از ماژول distribution فراخوانی شود و آدرس گره دوم به عنوان آرگومان به آن داده شود. این تابع (start2) باعث می شود تابع etart2) باعث می شود تابع node2 در گره node2 ساخته شود و PID آن برگرداند شود. حال Pid1 شامل PID تابع start1 در گره node2 است.

```
(node1@computername1)2> Pid1 ! {print_address}.
{print_address}
my pid = <8995.92.0>
my node = node2@computername1
```

در دستور بالا یک پیام به شکل {print_address} به Pid1 ارسال کردیم و یادمان هست که در تابع self() با ورود این پیام، نتیجه اجرای BIF های ()self و ()start1 برگردانده می شود . نتیجه این دستور به ما نشان می دهد تابع start1 در گره node2 اجرا شده است.

```
(node1@computername1)3>
Pid2=distribution:start3(node2@computername1).
<8995.93.0>
my pid = <0.86.0>
my node = node1@computername1
```

دستور بالا با فراخوانی تابع start3 از ماژول distribution هم BIF های (self() و self() مرا برگردانده است؟ node() را در گره node2 چاپ می کند ، اما چرا آدرس گره node1 را برگردانده است؟ چون تابع BIF ، start3 های (self() های ode() و (node() در خط 22) را در گره node2 چاپ می کند.

```
(node1@computername1)4> Pid3 = spawn
  (node2@computername1,fun() -> distribution:start1()
end).

<8995.93.0>
  (node1@computername1)5> Pid3 ! {print_address}.

{print_address}
my pid = <8995.93.0>
my node = node2@computername1
```

دستورات دو خط بالا (خط 4 و 5) فقط برای نشان دادن آن است که چطور می توانیم از پوسته، یک فرایند را به شکل یک fun ، روی یک گره دیگر تولید کنیم .

```
(node1@computername1)6> Pid4 = spawn
(node2@computername1,distribution,start1,[]).

<8995.94.0>
(node1@computername1)7> Pid4 ! {print_address}.

{print_address}
my pid = <8995.94.0>
my node = node2@computername1
```

دستورات دو خط بالا فقط برای نشان دادن آن است که چطور می توانیم از پوسته، یک فرایند را به شکل MFA روی یک گره دیگر تولید کنیم .

برای اجرای صحیح برنامه لازم است که یک ورژن از ماژول و یک ورژن مشابه از ماشین مجازی ارلنگ را در تمام گره ها داشته باشیم. برای کپی کردن ماژول در تمام گره های متصل می توان از دستور (nl(name_module) را اجرا کنیم . برای آنکه گره ها به هم متصل شوند دو تابع کتابخانه ای در اختیار داریم. تابع اول ping:

net_adm:ping(Node)

اگر اتصال برقرار شود خروجی pong خواهد بود . در غیر اینصورت pang را برمی گرداند. اطلاعات بیشتر را در صفحه راهنما در فایل kernel-8.5.4.1.pdf می توانید پیدا کنید.

تابع دوم connect_node:

net_kernel:connect_node(Node).

اگر اتصال به گره Node برقرار شود یا Node از قبل متصل باشد یا گره محلی باشد ، برمی گرداند. اگر اتصال برقرار نشود fale برمی گرداند. اگر گره Node زنده نباشد نادیده گرفته می شود. بعد می توانید با BIF ، ()nodes ببینید که آیا این گره متصل شده است یا خیر.

توجه کنید که در بعضی منابع از net_kernel:connect (Node) استفاده می کنند. این تابع از را او net_kernel:connect_node از ارلنگ حذف شده و net_kernel:connect_node(Node) جایگزین شده است.

nodes() ، BIF ، () nodes یک لیست از گره های متصل را نشان می دهد. اما BIF ، () node نام گره جاری را برمی گرداند. گره جاری را برمی گرداند. برای قطع یک اتصال بین دو گره از دستور زیر در یکی از آن گره ها استفاده می کنیم:

disconnect_node(Node).

اگر اتصىال قطع شود true برمی گرداند . اگر اتصىال قطع نشود false برمی گرداند. اگر گره زنده نباشد ignored برمی گرداند.

BIF 12-3 هاى كوكى:

در ادامه با چهار BIF مرتبط با کوکی ها آشنا می شویم:

erlang:set_cookie(Cookie) -> true

اگر بعد از ساخته شدن گره بخواهید کوکی آن را تغییر دهید می توانید از این BIF استفاده کنید. اگر گره زنده باشد و تغییر کوکی موفق باشد اتم true را برمی گرداند. این کوکی برای اتصال به تمام گره ها استفاده می شود. بنابراین باید کوکی دیگر گره ها هم همین کوکی باشد.

erlang:set_cookie(Node, Cookie) -> true

بعضى وقت ها چند گره داريم و آنها كوكى هاى متفاوتى دارند . در اين صورت مى توانيم با اين BIF به سيستم بگوييم كه كوكى گره جارى براى ارتباط با گره Node معادل Cookie است. در اين صورت براى ارتباط با ديگر گره ها از كوكى اصلى استفاده مى كند.

erlang:get_cookie() -> Cookie | nocookie

این BIF کوکی گره جاری را نشان می دهد. اگر گره زنده است کوکی آن را برمی گرداند در غیر اینصورت nocookie را برمی گرداند.

اگر هیچ کوکی در زمان ساخت گره و بعد از آن تنظیم نکنیم آنگاه کوکی پیش فرض که در فایل erlang.cookie است معیار استفاده خواهد بود.

12-4 ثبت فرایند ها در گره های دور:

ثبت فرایند در گره ها هم مانند ثبت فرایند در یک گره است اما تفاوت در ارسال پیام به این فرایند ها است.

شكل كلى:

{Registered_Name , Node_name} ! Message

در اینجا Registered_Name نام ثبت شده فرایند است، بدون نام ماژول و Node_name نام گره ای است که ماژول و نام فرایندی ثبت شده در آن است.

حال اگر چند فرایند ثبت شده در چند گره داشته باشیم و بخواهیم به همه آنها همزمان پیامی را ارسال کنیم به شکل زیر عمل می کنیم:

{Registered_Name , Node_name1} ! {Registered_Name, Node_name2} ! Message

توجه داشته باشید که باید علامت! در انتهای هر تاپلِ "نام ثبت شده" باشد.

ما ماژول distribution را کمی تغییر دادیم تا برای ثبت فرایند مناسب باشد. برای کار با این start1 را فراخوانی کرد . این تابع یک فرایند از تابع start1 می سازد و سپس PID آن فرایند را با نام reg_pid1 ثبت می کند. و برای آنکه این فرایند نام گره و PID خود را برگرداند ما باید یک پیام به شکل {print_address} به آن ارسال کنیم. اگر بخواهیم که فرایند تمام شود پیام {down} را به آن ارسال می کنیم. اگر پیام دیگری ارسال کنیم ، برمی گردد به اول تابع.

در ادامه می خواهیم سه گره بسازیم و از یک گره پیامی را برای آن نام ثبت شده در گره های دیگر ارسال کنیم.

نكته:

- 1- تابع start2 باید در هر سه گره فراخوانی شود.
- 2- نام ثبت شده با اینکه در هر سه گره مشابه است اما معرف سه فرایند مجزا است.

```
1. -module(node reg).
2. -compile([export_all]).
3. %----
4. start1()->
5. receive
6. {print address} ->
7. io:format("my pid = \simw \simn my node = \simw \simn",
   [self(),node()]),
8. start1();
9.
10.{down} -> ok,{down}.
11.
12. Other ->
13.io:format("error ~n"),
14.start1()
15. end.
16.%----
17.start2() ->
18.Pid1=spawn(fun() -> start1() end),
19. register (reg_pid1, Pid1).
20.%----
```

گره اول client:

```
1- ~$ erl -sname client
```

```
2- (client@computername1)1>
    {reg_pid1,server2@computername1} !
    {reg_pid1,server1@computername1} !
    {print_address}.

3- {print_address}
```

: server1 گره دوم

- 1- ∼\$ erl -sname server1
- 2- (server1@computername1)1> node_reg:start2().
- 3- true
- 4- my pid = <0.100.0>
- 5- my node = server1@computername1

گره سوم server2 :

- 1. ~\$ erl -sname server2
- 2. (server2@computername1)1> node reg:start2().
- 3. true
- 4. my pid = $\langle 0.101.0 \rangle$
- 5. my node = server2@computername1

درگام نخست ما 3 ترمینال باز کردیم و خط 1 (که در بالا می بینید) را برای هر ترمینال وارد مردیم. سپس در گره های server2 و server1 دستور فراخوانی (node_reg:start2) را true وارد کردیم (خط 2 در ترمینال گره های server2 و server1) و خروجی آن فقط اتم true (در خط 3) بود نه خط 4 و 5 . سپس به گره client رفتیم و تاپل $\{\text{print\_address}\}$ (خط 2) را به آن دو گره ارسال کردیم ، تقریباً بلافاصله خروجی خط 4 و 5 در دو گره server2 و server2 برگردانده شد. باقی تاپل های مشخص شده در ماژول را امتحان کنید.

برای آنکه بدانیم یک PID به کدام گره مربوط است از BIF زیر استفاده می کنیم:

```
node(pid).
(client@computername1)1> node(<0.101.0>).
server2@computername1
```

در پایان، توجه داشته باشید که هر گره ای که به شبکه اضافه می شود ، آن گره به هر گره در پایان، توجه داشته باشید که ها دریافت و دیگری وصل می شود و به آن نظارت می کند و پیام ها و سیگنال ها را از این گره ها دریافت و ارسال می کند. بنابراین سیگنال ها و پیام های خروج با پیوستن هر گره به شبکه به شکل

تصاعدی افزایش می یابد، اما گره های پنهان به دیگر گره ها اجازه نظارت را نمی دهند بنابراین برای جلوگیری از نظارت دیگر گره ها و در نتیجه کاهش پیام های مربوط به آن از گره پنهان استفاده می کنند. گره های پنهان بحث پیشرفته تری است که اگر نیاز شد باید در مستندات ارلنگ بخوانید.

فصل 13: مدیریت خطا در فرایند های همزمان

13-1 لینک کردن فرایند ها:

```
Pid=spawn(Module_name,Function_name,Arg), link(Pid).
```

مثال:

```
1. -module(link1).
2. -compile([export_all]).
3. %----
4. link to(Module name, Function name, Arg)->
5. Pid=spawn(Module_name,Function_name,Arg),
6. link(Pid).
7. link to2()->
8. Pid=spawn(fun()->io:format("link to2~n")end),
9. link(Pid).
10.link_to3()->
11.io:format("link to3~n"),
12. receive
13.Msq->
14.io:format("This message has been received: ~w~n", [Msg])
15.after 2000 ->
16.io:format("Time is up.~n")
17.end.
```

در پوسته:

```
1> link1:link_to(link1,link_to2,[]).
link_to2
true
2> link1:link_to(link1,link_to3,[]).
link_to3
true
Time is up.
3> link1:link_to2().
```

```
link to2
true
                                                  فرم کلی مانند ادامه است:
spawn_link (Module_name,Function_name,Arg)
                                                                 مثال:
link to4(Module name,Function name,Arg)->
 _Pid=spawn_link(Module_name,Function_name,Arg).
                                                             در پوسته:
4> link1:link_to4(link1,link_to3,[]).
link to3
<0.151.0>
Time is up.
                                           13-2 مانیتور کردن یک فرایند:
                                           پیام خروج با فرمت زیر خواهد بود:
{'DOWN', Ref, process, Pid, Reason}
                                               شکل کلی در ادامه آمده است:
{Pid, Ref} = spawn_monitor(Fun).
{Pid, Ref} = spawn monitor(M,F,A).
   1. -module(monitor1).
   2. -compile([export all]).
   3. %-----
   4. start1()->
   5. Pid1=spawn(monitor1,p1,[]),
   6. Pid2=spawn(monitor1,p2,[Pid1]),
   7. spawn(monitor1,m1,[Pid1,Pid2]),
   8. io:format("line'8':~npid1>~w~npid2>~w~n~n",[Pid1,Pid2]
   9. %----
   10.p2(Pid1) ->
   11. Pid1! {self(),{2,2}},
   12. receive
   13.{C} ->
   14.io:format("line 14 : ~n2+2= ~w~n~n",[C])
   15. after 10000 ->
```

```
16.io:format("Time is up.(p2)~n~n")
17. end.
18.%---
19.p1()->
20. receive
21.{M1, {A,B}} ->
22.M1! {{A+B}}
23.after 10000 ->
24. io:format("Time is up.(p1)~n~n")
25. end.
26. %-----
27.m1(Pid1,Pid2)->
28.Ref1 = erlang:monitor(process, Pid1),
29. Ref2 = erlang:monitor(process, Pid2),
30.io:format("line'30':~nref1>~w~nref2>~w~n~n",
   [Ref1,Ref2]),
31. receive
32.{'DOWN', Ref2, process, Pid2, Reason2} ->
33.io:format("line33: ref 2: ~w~n Reason2:~w~n"
   ,[Ref2,_Reason2]),
34.ok
35.end,
36. receive
37. {'DOWN', Ref1, process, Pid1, Reason1} ->
38.io:format("line38: ref 1: ~w~n Reason1:~w~n~n"
   ,[Ref1,_Reason1]),
39.ok
40. end.
41.%---
```

```
28.Ref1 = erlang:monitor(process, Pid1),
29.Ref2 = erlang:monitor(process, Pid2),
30.io:format("line'30':~nref1>~w~nref2>~w~n~n"
,[Ref1,Ref2]),
```

```
36.receive
37.{'DOWN', Ref1, process, Pid1, _Reason1} ->
```

```
38.io:format("line38: ref_1: ~w~n Reason1:~w~n~n",[Ref1,_Reason1]),
39.ok
40.end.
```

ادر پوسته:

| 1> monitor1:start1(). |
| line'8': |
| pid1><0.105.0> |
| pid2><0.106.0> |
| line'30': |
| ref1>#Ref<0.1108574724.2027159558.249834> |
| ref2>#Ref<0.1108574724.2027159558.249835> |
| line 14 : |
| 2+2= {4} |
| line33: ref_2: #Ref<0.1108574724.2027159558.249835> |
| Reason2:normal ok |
| line38: ref_1: #Ref<0.1108574724.2027159558.249834> |

```
    m1(Pid1,Pid2)->
    Ref1 = erlang:monitor(process, Pid1),
    Ref2 = erlang:monitor(process, Pid2),
    io:format("line'30':~nref1>~w~nref2>~w~n~n", [Ref1,Ref2]),
    m2(Pid1,Pid2,Ref1,Ref2).
```

Reason1:normal

```
m2(Pid1,Pid2,Ref1,Ref2)->
6.
7.
    receive
     {'DOWN', Ref2, process, Pid2, _Reason2} ->
8.
     io:format("line36: ref 2: ~w~n Reason2:~w~n"
9.
,[Ref2,_Reason2]),
10. ok;
     {'DOWN', Ref1, process, Pid1, Reason1} ->
11.
     io:format("line40: ref 1: ~w~n Reason1:~w~n~n"
12.
,[Ref1,_Reason1]),
13.
     ok
14.
     end,
15. m2(Pid1,Pid2,Ref1,Ref2).
%----
```

در پوسته:

```
1> monitor3:start1().
line'8':
pid1><0.116.0>
pid2><0.117.0>

line'30':
ref1>#Ref<0.2586054147.2706112518.211033>
ref2>#Ref<0.2586054147.2706112518.211034>

line 14:
2+2= {4}

line40: ref_1: #Ref<0.2586054147.2706112518.211033>
Reason1:normal

ok
line36: ref_2: #Ref<0.2586054147.2706112518.211034>
Reason2:normal
```

```
13-2-1 حذف یک مانیتور
```

حذف یک مانیتور با دستور زیر انجام می شود:

```
demonitor(MonitorRef) -> true
demonitor(MonitorRef, OptionList) -> boolean()
```

3-13 ثبت فرایند ها:

```
register(Name, PID).
```

```
unregister(PID).
```

می توانید لیستی از فرایند های ثبت شده را با دستور های زیر بدست آورید:

regs(). registered().

برای بدست آوردن PID یک نام ثبت شده می توان از دستور زیر استفاده کرد:

whereis(Registered Name).

مثال:

```
15.c(Txt)->
16.a_pid! Txt.
17.%------
```

در پوسته:

```
1> regi:a().
true
2> regi:c({mytext}).
<b() receive a text>
mytext{mytext}
3> whereis(a_pid).
<0.89.0>
4> is_pid(a_pid).
false
```

```
8> regs().
** Registered procs on node nonode@nohost **
                    Pid
                               Initial Call
                                                                     Reds Msgs
a_pid
                     <0.89.0>
                                  regi:b/0
                                                                       38
application_controlle <0.44.0>
                                 erlang:apply/2
                                                                      788
                                                                             0
                                erlang:apply/2
erlang:apply/2
code server
                      <0.50.0>
                                                                   136102
                                                                             0
erl_prim_loader
                      <0.10.0>
                                                                   231355
```

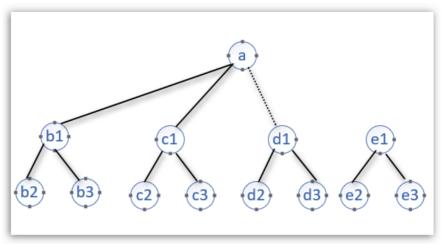
تصویر 13.1 : نتیجه دستور regs

مثال:

```
1> list_to_existing_atom("a_pid").
a_pid
2> list_to_existing_atom("a_pid555").
** exception error: bad argument ...
```

13-4 فرایند های سیستمی و به تله انداختن یک استثنا:

```
{'EXIT', PID,Reason}
```


13.2 : انواع اتصال "لينك يا مانيتور" و تاثير أن بر دريافت بيام يا سيگنال خروج

5-13 دريافت انتخابي با مرجع ها:

```
e1()->
receive
Any_Message -> handle_msg(Any_Message)
end.
```

```
1> make_ref().

#Ref<0.1888683861.320602113.180801>

2> monitor(process, Pid1).

#Ref<0.1888683861.320602113.180806>
```

Pid1 باید PID یک فرایند باشد.

کد ماڑول ref1 :

```
1. -module(ref1).
2. -compile([export all]).
3. %-----
4. start1()->
5. Pid calculator1=spawn(ref1,calculator1,[]),
6. spawn(ref1,init1,[Pid calculator1]),
7. Pid3=spawn(ref1,ali,[]), register(pid ali,Pid3),
8. Pid4=spawn(ref1,reza,[]), register(pid_reza,Pid4).
9. %-----
10.init1(Pid calculator1)->
11.Ref1 = make ref(),
12.Pid calculator1! {2,2,self(),Ref1},
13.
14.Ref2 = make ref(),
15.Pid calculator1! {5,5,self(),Ref2},
16.receiver1(Pid calculator1,Ref1,Ref2).
17.%----
18.receiver1(Pid calculator1,Ref1,Ref2)->
19. receive
20.{C,Pid_calculator1,Ref1}->
21.pid ali ! {C},
22.receiver1(Pid calculator1,Ref1,Ref2);
23.{C,Pid calculator1,Ref2}->
24.pid reza! {C},
25.receiver1(Pid calculator1,Ref1,Ref2)
26. end.
27. %-----
28.calculator1()->
29, receive
30.\{A,B,Pid\_init1,Ref\_x\}->
31. Pid init1! \{A+B,self(),Ref x\},
32.calculator1()
33.end.
34.%---
35.ali()->
36. receive
```

اجرای Ref1 در پوسته:

```
1> ref1:start1().
2+2= 4

5+5= 10
true
```

ماڙول ref2.erl :

```
    -module(ref2).

2. -compile([export all]).
3. %----
4. start1()->
5. Pid calculator1=spawn(ref2, calculator1,[]),
spawn(ref2,init1,[Pid calculator1]),
7. Pid3=spawn(ref2,ali,[]), register(pid_ali,Pid3),
Pid4=spawn(ref2,reza,[]), register(pid_reza,Pid4).
9. %----
10.init1(Pid calculator1)->
11.MRef1 = monitor(process, Pid_calculator1),
12.Pid calculator1 ! {2,2,self(),MRef1},
13.Ref2 = make ref(),
14.Pid calculator1 ! {5,5,self(),Ref2},
15.receiver1(Pid calculator1, MRef1, Ref2).
17.receiver1(Pid calculator1, MRef1, Ref2)->
```

```
18. receive
19.{C,Pid calculator1,MRef1}->
20.pid ali ! {C},
21.receiver1(Pid calculator1, MRef1, Ref2);
22.{C,Pid calculator1,Ref2}->
23.pid reza ! {C};
24.{'DOWN', MRef1, _, _, Reason} ->
25.io:format("Reason DOWN : ~w ~n ", [Reason]),
26.receiver1(Pid_calculator1, MRef1, Ref2)
27. end.
28.%-----
29.calculator1()->
30. receive
31.{A,B,Pid init1,Ref x}->
32.Pid init1 ! {A+B, self(), Ref x}
33.% .
34.%calculator1()
35, end.
36.%-----
37.ali()->
38. receive
39.{C}->
40.io:format("~n2+2= ~w ~n ",[C]),
41.ali()
42. end.
43.%-----
44.reza()->
45.receive
46.{C}->
47.io:format("~n5+5= ~w~n ",[C]),
48.reza()
49.end.
50.%----
```

اجازه بدهید این ماژول را در پوسته اجرا کنیم:

```
1. c(ref2). ...
2. {ok,ref2}
```

```
3. ref2:start1().
   4. Reason DOWN: normal
   5. 2+2=4
   6. true
is_reference(Ref).
                    فصل 14: جدول ذخيره ترم هاى ارلنگى: ETS و DETS
                                               14-1 انواع جدول ها:
                                                  1-1-14 نكته ها:
                                                 14-1-2 استثنا ها:
                                          3-1-14 توابع ماژول ETS:
ets:new(Name, [Options])
                                                             مثال:
1> TableId_1 = ets:new(table_name_1,[named_table]).
table name 1
2> TableId 2 = ets:new(table name 2,[]).
#Ref<0.2602051908.4032954372.89808>
insert(Table, ObjectOrObjects)
                                                             مثال:
ets:insert(TableId, [{key_1,val_1},{key_2,val_2}]).
ets:insert(TableId, {key_1,val_3}).
```

1- -module(ets1).

```
2- -export([start/0]).
3- %-----
4- start() ->
5- ets table(set table
                                      .set).
6- ets_table(ordered_set_table
                                      ,ordered set),
7- ets table(bag table
                                      ,bag),
8- ets table(duplicate bag table
                                      ,duplicate baq).
9- %---
10-ets table(Table name, Mode) ->
11-TableId = ets:new(Table_name, [Mode]),
12-ets:insert(TableId, {key_1,val_1}),
13-ets:insert(TableId, {key 1,val 1}),
14-ets:insert(TableId, {key_1,val_3}),
15-ets:insert(TableId, {key_2,val_2}),
16-ets:insert(TableId, {key x,key x}),
17-List of tuples = ets:tab2list(TableId),
18-io:format("-----
19-io:format("\simw => \sim50p\simn", [Mode, List of tuples]).
```

```
{key_1,val_1},
                 {key_1,val_1},
                 {kev 1,val 3}]
ok
1> ets:all().
[logger,ac_tab,#Ref<0.105866580.2559442950.46660>,
ets:delete(Table_name).
                                                جدول Table را حذف می کند.
ets:delete(Table_name, Key).
                     تمام اشیاء با کلید Key را از جدول Table_name حذف می کُند.
ets:delete all objects(Table name)
                             تمام اشیاء درون جدول Table name را حذف می کند.
ets:delete_object(Table_name, Object)
ets:file2tab(File_name)
ets:first(Table name)
                                             اولین کلید در جدول را برمی گرداند.
ets:from_dets(ETS_Table, DETS_Table)
ets:give_away(Table_name, New_owner_Pid, [GiftData]).
ets:i().
                    اطلاعاتی مربوط به تمام جدول ها در ترمینال جاری را برمی گرداند.
ets:info(Table_name).
                                            اطلاعاتی در بار ه جدول بر می گر داند.
1> ets:info(code names).
{owner, <0.50.0>},
```

```
...1
تو ضبحات آن طو لانی است اگر به آن نیاز داشتید به راهنما مراجعه کنید. Stdlib.pdf بخش
                                                          ets تابع info.
ets:insert_new(Table_name, [ObjectOrObjects])
ets:last(Table_name)
ets:lookup(Table name, Key)
ets:member(Table_name, Key)
ets:next(Table_name, Key1)
ets:prev(Table name, Key1)
                                                              بوسته 1:
1> Table_bag=ets:new(b1, [bag, named_table]).
b1
2> ets:insert(b1,[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}]).
3> B1=ets:prev(b1,c).
d
                                                              بوسته 2:
1> Table_db=ets:new(db, [duplicate_bag, named_table]).
db
2> ets:insert(db,[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}]).
3> DB=ets:prev(db,c).
d
                                                              بوسته 3:
1> Table_set=ets:new(s1, [set, named_table]).
```

```
s1

2> ets:insert(s1,[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}]).

true

3> Set1 = ets:prev(s1,c).

d
```

ets:rename(Table, New_Name)

```
tab2file(Table, Filename)
tab2file(Table, Filename, Options)
نکته:بعضی وقت ها این تابع کار نمی کند. بعداً نشان می دهم که در چنین شرایطی باید چکار کنید.
```

```
tab2list(Table)
```

تابع بالا لیستی از تمام اشیاء جدول Table را برمی گرداند.

to_dets(Table, DetsTab)

whereis(TableName)

- 1. -module(ets2).
- 2. -compile([export_all]).
- 3. %==============
- 4. table_to_file()->
- 5. Table_oset=ets:new(oset, [ordered_set, named_table]),
- 6. ets:insert(oset,[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}]),

```
7. table to file(Table oset, "txt2.txt").
   8. %.....
   9. table to file(Table, File) ->
   10. Data = ets:tab2list(Table).
   11. {ok, File ID} = file:open(File, [write]),
   12.file:write(File ID, io lib:format("~w.", [Data])),
   13. %ets:tab2file(Data, File ID),
   14.file:close(File ID).
   16.file to table() ->
   17.{ok, Data} = file:consult("txt2.txt"),
   18. Table = ets:new(oset2, [named table]),
   19. lists:foreach(fun({Key, Value}) ->
   20. ets:insert(Table, {Key, Value}) end, hd(Data)),
   21. List of tuples = ets:tab2list(Table),
   22.io:format("~w~n", [List_of_tuples]).
   خط 5 یک جدول با نام ثبت شده oset و از نوع ordered set می سازد:
Table oset=ets:new(oset, [ordered set, named table]),
                                      خط 6 اشیاء را در جدول ، درج می کند:
ets:insert(oset,[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}]),
                     خط 7 تابعی را برای وارد کردن جدول به فایل فراخوانی می کند:
table_to_file(Table_oset, "txt2.txt").
                     در خط 10 با تابع tab2list/1 جدول را تبدیل به لیست می کنیم:
Data = ets:tab2list(Table),
                               در خط 11 فایلی File را برای نوشتن باز می کند:
{ok, File ID} = file:open(File, [write]),
                                                    و اما قسمت مهم كد:
12. file:write(File ID, io lib:format("~w.", [Data])),
13. %ets:tab2file(Data, File ID),
file:close(File ID).
```

```
{ok, Data} = file:consult("txt2.txt"),
```

```
Table = ets:new(oset2, [named table]),
                                             در خط 19 تا 20 كد ادامه را داريم:
    19.lists:foreach(fun({Key, Value}) ->
    20.ets:insert(Table, {Key, Value}) end, hd(Data)),
       21. List of tuples = ets:tab2list(Table),
       22.io:format("~w~n", [List of tuples]).
1> c(ets2).
{ok,ets2}
2> ets2:table to file().
ok
3> ets2:file to table().
[{e,5},{d,4},{c,3},{b,2},{a,1}]
ok
 با وارد کردن دستور خط 2 فایلی به نام txt2.txt ایجاد می شود و محتوای آن شبیه زیر است:
[{a,1},{b,2},{c,3},{d,4},{e,5}].
                                                             :DETS 2-14
                                                1-2-1 معرفي ماژول DETS:
                                               2-2-14 توابع ماژول DETS:
                          در ادامه تعدادی از توابع کاربردی ماژول dets را خواهیم دید.
dets:all()
                             تابع بالا، لیستی از تمام جدول های باز شده را برمی گرداند.
dets:close(Tab_name)
                                               تابع بالا، یک جدول باز را می بندد.
dets:delete(Table_name, 1) .
                    تابع بالا، هر شی با کلید 1 در جدول Table_name را حذف می کند.
delete_all_objects(Table_name)
                          تابع بالا، تمام اشيا در جدول Table_name را حذف مي كند.
dets:delete_object(Table_name, {1,2,3}).
```

```
first(Table name)
from_ets(DETS_Tab, ETS_Tab)
info(DETS_Tab)
         تابع بالا، اطلاعات یک جدول را بر می گر داند. جز ئبات بیشتر را در راهنما بیدا کنید.
insert(DETS Tab, Objects)
insert_new(Name, Objects)
is_dets_file(DETS_Tab)
lookup(DETS_Tab, Key)
ets:match(Table_name, Pattern)
match(Table name, Pattern, Limit number) ->
{[Match],Continuation}
ets:match(Continuation)
    1. -module(match1).
   2. -compile([export all]).
   3. %-----
   4. start() ->
   5. ets:new(my_table, [duplicate_bag, named_table, public]),
   6. ets:insert(my_table, {1, a,a1}),
   7. ets:insert(my_table, {2, b,b2}),
   8. ets:insert(my_table, {3, c,c31}),
   9. ets:insert(my_table, {3, c,c31}),
   10.ets:insert(my_table, {3, c,c32}),
   11.ok.
   12.%---
   13.match_2_1()->
```

14.M1=ets:match(my table, '\$1'),

```
15. io:format("Matched: ~p~n", [M1]).
16.%---
17.match 2 2()->
18. [[M1, M2]] = ets:match(my table, {'$20', a, '$2'}),
19.io:format("Matched : \sim p = \sim p \sim n", [M1,M2]).
20. %----
21.match_2_3()->
22.M3=ets:match(my table, {'$3',c,'$4'}),
23.io:format("Matched: ~p~n", [M3]).
24. %----
25.match_3_1()->
26.{M4,C}=ets:match(my_table, {'$5',c,'$6'},2),
27.io:format("Matched : ~p~n", [M4]),
28.io:format("C : ~p~n", [C]),
29.M5=ets:match(\mathbb{C}),
30.io:format("Matched34 : ~p~n", [M5]).
31.%--
```

```
13.match_2_1()->
14.M1=ets:match(my_table, '$1'),
15.io:format("Matched : ~p~n", [M1]).
```

```
1> match1:start().
ok
2> match1:match_2_1().
Matched: [[{1,a,a1}],[{2,b,b2}],[{3,c,c31}],[{3,c,c31}],[{3,c,c32}]]
ok
```

```
17. match_2_2()->
18. [[M1,M2]]=ets:match(my_table, {'$20',a,'$2'}),
19. io:format("Matched : ~p==~p~n", [M1,M2]).
```

```
3> match1:match_2_2().
Matched: a1==1
ok
```

```
21.match 2 3()->
      22.M3=ets:match(my_table, {'$3',c,'$4'}),
      23.io:format("Matched : ~p~n", [M3]).
                                      اجازه دهید آن را در بوسته امتحان کنیم:
4> match1:match 2 3().
Matched: [[3,c31],[3,c31],[3,c32]]
ok
         25. match 3 1()->
         26.{M4,C}=ets:match(my_table, {'$5',c,'$6'},2),
         27.io:format("Matched: ~p~n", [M4]),
        28.io:format("C : ~p~n", [C]),
         29. M5 = ets:match(C),
         30.io:format("Matched : ~p~n", [M5]).
5> match1:match 3 1().
      Matched: [[3,c31],[3,c32]]
1.
2.
      C: {#Ref<0.1930490589.241303553.82359>,23,2,
3.
      #Ref<0.1930490589.241303553.82393>,
4.
      [[3,c31]],
5.
      1}
      Matched: {[[3,c31]],'$end_of_table'}
6.
match_delete(Table, Pattern)
match_object(Table, Pattern)
match object2()->
M5=ets:match_object(my_table, {'$7',c,'$8'}),
io:format("Matched : ~p~n", [M5]).
6> match1:match_object2().
Matched: [{3,c,c31},{3,c,c31},{3,c,c32}]
ok
```

```
match_object(Table, Pattern, Limit)
match_object(Continuation)
```

فصل 15: پایگاه داده mnesia:

15-1 نقاط ضعف و قوت پایگاه داده mnesia:

1-1-15 نقاط ضعف:

2-1-15 نقاط قوت:

2-15 توابع معمول Mnesia:

create_schema/1

```
(node1@host1)1> mnesia:create_schema([node()]).
ok
```

```
(node2@host1)1> net_kernel:connect_node(node1@host1).
true
(node2@host1)2> mnesia:create_schema([node()|nodes()]).
ok
```

تعبین آدرس قرار گیری پایگاه داده مثال:

```
(node1@host1)1> application:set_env(mnesia, dir,
"e:/mnesia_dir2").
ok

(node1@host1)2> mnesia:create_schema([node()]).
ok
```

یادآوری: ()node گره جاری را برمی گرداند و ()nodes نام گره های متصل را برمی گرداند.

```
2> cd("e:").
   e:/
   ok
   3> mnesia:create schema([node()]).
   ok
                                                       مثال:
C:\Users\arman> cd e:
E:\> erl -sname node1 -mnesia dir "'mnesia dir'"
Erlang/OTP 26 [erts-14.2.3] [source] [64-bit] [smp:6:6]
[ds:6:6:10] [async-threads:1] [jit:ns]
Eshell V14.2.3 (press Ctrl+G to abort, type help(). for
help)
(node1@host1)1> mnesia:create schema([node()]).
ok
  مثالی که در مستندات mnesia-4.13.2.pdf) mnesia ) آورده شده را در ادامه می بینیم:
erl -mnesia dir '"/ldisc/scratch/Mnesia.Company"'
                                                        start/0
                                                 create table/2
mnesia:create_table(Table_name,[L]).
{access_mode, Atom}
{disc copies, Nodelist}
{disc_only_copies, Nodelist}
{ram_copies, Nodelist}
```

{attributes, record_info(fields, Record_Name)}

```
mnesia:create_table(user_id,[{attributes,[name,age,job]}]),
    mnesia:create table(user address, [{attributes,
 record info(fields, user_address)}]).
  {type, Type}
                                                 table/1
                                                    مثال:
  do(qlc:q([X || X <- mnesia:table(table 1)])).</pre>
                                                  stop/0
 application:stop(mnesia).
                                         wait for tables/2
 mnesia:wait for tables([table 1, table 2,...], TimeOut).
                                                 Write/1
 mnesia:write(Record)
 mnesia:write(Table, Record, LockKind)
1. -record(table1, {name, email=[], address,
   phone number }).
2. mnesia:create table(table1,
   [{attributes,record_info(fields, table1)}]).
3. %-----
4. f table1() ->
5. ſ
6. {table1, ali, "ali@erlang_email.com",
   ahvaz, 090000001},
7. ...
```

```
10.
   F = fun() \rightarrow
      lists:foreach(fun mnesia:write/1, f table1()),
11.
12.
      lists:foreach(fun mnesia:write/1, f table2()),
13. end,
      mnesia:transaction(F).
14.
15.
                            روش دوم: ورودیک رکوردیه ______
  جدو ل
16. F1 = fun() ->
17. T= # table1{name=zz1, email="zz1@a.com",
  address=zzcity, phone number=99},
18.
      mnesia:write(T)
19.
     end,
20.
      mnesia:transaction(F1).
```

Delete/1

```
mnesia:delete({Tab, Key})
```

read/1 read/2

```
mnesia:read({Table, Key})
mnesia:read(Table, Key)
```

abort/1

```
mnesia:abort(xReason).
{aborted, xReason}
```

clear table/1

```
mnesia:clear_table(table_1)
```

match object /3

```
mnesia:match_object(Table_name, Pattern, LockKind).
```

```
مثال:
mnesia:match_object(user_id, {user_id, '_', '_', baker},
read).
                                                   transaction/1
mnesia:transaction(Fun)
mnesia:transaction(Fun, Retries)
{atomic, Result}
{aborted, Reason}
finction1()->
F = fun() ->
mnesia:write(...),
mnesia:write(...)
end,
mnesia:transaction(F).
                       :(Query List Comprehension) QLC 15-3
qlc:append(QH1, QH2)
A=qlc:cursor(QH).
qlc:delete_cursor(QueryCursor)
F=fun()->
    Q=qlc:q([X || X <- mnesia:table()]),</pre>
    qlc:eval(Q) end,
    {atomic, Val} = mnesia:transaction(F),
    Val.
```

```
qlc:e(Q).
```

-include_lib("stdlib/include/qlc.hrl").

```
    -module(mnesia1).
    -compile(export_all).
```

```
3. -include_lib("stdlib/include/qlc.hrl").
```

```
6. user_id_table() ->
7. [
8. {user_id, ali, 50, programmer},
9. {user_id, hasan, 60, baker},
10. {user_id, reza, 70, baker},
11. {user_id, arman, 80, programmer},
12. {user_id, x, 15, student}
13. ].
```

```
20. {user_address,
x, "x@erlang_email.com", address3, 09000000
5}
21.].
```

```
22. match()->
23. F = fun() ->
24. mnesia:match_object(user_id,
{user_id, '_', '_', baker}, read)
25. %io:format("hi=%d",[M])
26. end,
27. mnesia:transaction(F,5).
```

```
28. create_schema_tables() ->
29. mnesia:create_schema([node()]),
30. mnesia:start(),

31. mnesia:create_table(user_id,
  [{attributes,record_info(fields, user_id)}]),

32. mnesia:create_table(user_address,
  [{attributes, record_info(fields, user_address)}]),

33. mnesia:stop().
```

```
34.loading_tables() ->
35.mnesia:start(),
36.mnesia:wait_for_tables([user_id,user_address],
5000).
```

```
37. writing_in_tables() ->
38. mnesia:clear_table(user_id),
39. mnesia:clear_table(user_address),
40. F = fun() ->
41. lists:foreach(fun mnesia:write/1, user_id_table()),
42. lists:foreach(fun mnesia:write/1, user_address_table()),
```

```
43. T= #user_address{name=zz1, email="zz1@a.com",
  address=zzcity, phone_number=99999999},
44. mnesia:write(T)
45. end,
46. mnesia:transaction(F).
```

```
47. view_the_entire_table() ->
48. F=fun()->
49. Q=qlc:q([X || X <- mnesia:table(user_address)]),
50. qlc:eval(Q) end,
51. {atomic, Val} = mnesia:transaction(F),
52. Val.</pre>
```

```
53. show_age_and_job() ->
54. F = fun() ->
55. Q=qlc:q([{X#user_id.age, X#user_id.job} || X <-
mnesia:table(user_id)]),
56. qlc:e(Q) end,
57. {atomic, Val} = mnesia:transaction(F),
58. Val.</pre>
```

```
59. people_over_60_years_old() ->
60. F=fun()->
61. Q=qlc:q([X || X <-
    mnesia:table(user_id), X#user_id.age>60]),
62. qlc:eval(Q) end,
63. {atomic, Val} = mnesia:transaction(F),
64. Val.
```

```
65. delete_object() ->
66. Oid = {user_id,x},
67. F = fun() ->
68. mnesia:delete(Oid)
69. end,
70. mnesia:transaction(F).
```

```
71. () ->
```

```
72. F = fun() -> mnesia:read({user_id,ali}) end,
73. mnesia:transaction(F).
```

```
PS C:\Users\arman> erl -sname node1
(node1@host1)1> mnesia1:create schema tables().
=INFO REPORT==== 30-Mar-2024::07:46:00.626000 ===
  application: mnesia
  exited: stopped
  type: temporary
stopped
(node1@host1)2> mnesia1:loading tables().
ok
(node1@host1)3> mnesia1:writing in tables().
{atomic,ok}
(node1@host1)4> mnesia1:view_the_entire_table().
[{user address,zz1,"zz1@a.com",zzcity,99999999},
{user_address,arman,"arman@erlang_email.com",ahvaz,90000004},
{user_address,hasan,"hasan@erlang_email.com",address1,
         90000002},
{user_address,x,"x@erlang_email.com",address3,90000005},
{user_address,ali,"ali@erlang_email.com",ahvaz,90000001},
{user_address,reza,"reza@erlang_email.com",address2,
         90000003}1
       mnesia1:show_age_and_job().
     (node1@host1)5> mnesia1:show age and job().
[{60,baker},
{80,programmer},
{15,student},
{50,programmer},
{70,baker}]
(node1@host1)6> mnesia1:people over 60 years old().
[{user id,arman,80,programmer},{user id,reza,70,baker}]
```

```
(node1@host1)7> mnesia1:delete_object().
{atomic,ok}

(node1@host1)8> mnesia1:reading_from_the_table().
{atomic,[{user_id,ali,50,programmer}]}
```